08/231-2071/VIII
18.06.2018

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

VI СЕСІЯ VIII СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

_____№_____

Проект

Про організаційно-правові заходи щодо збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» та музеєфікації об'єктів культурної спадщини

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про архітектурну діяльність», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про музеї та музейну справу», з метою збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» і музеєфікації об'єктів культурної спадщини, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) забезпечити:

1.1. в установленому законодавством порядку організацію розробки та затвердження альтернативного проекту укріплення об'єкту № 1, будівництво якого передбачене проектом «Будівництво об'єкту багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі окремою чергою будівництва (II черга)» у складі проекту «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі» та коригування проектно-кошторисної документації для проведення подальших археологічних досліджень.

1.2. не пізніше шести місяців з дня прийняття цього рішення – організацію проведення (відновлення) археологічних розкопок на пам'ятці археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» із залученням міжнародних експертів і фахівців з археології та консервації предметів археології, з визначенням об'єктів культурної спадщини, які підлягають консервації та/або музеєфікації на місці.

1.3. контроль та нагляд за виконанням робіт на пам'ятці археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» відповідно до вимог законів України «Про охорону археологічної спадщини», «Про охорону культурної спадщини».

1.4. не пізніше трьох місяців з дня завершення археологічних розкопок та визначення об'єктів культурної спадщини, які підлягають консервації або музеєфікації на місці – вжиття заходів щодо проведення відкритого міжнародного архітектурного конкурсу з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва відповідно до Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 1999 року № 2137.

1.5. після виконання заходів, передбачених підпунктами 1.1. – 1.4. пункту 1 цього рішення та протягом трьох місяців після проведення відкритого міжнародного конкурсу з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва – вжиття організаційно-правових заходів спрямованих на прийняття до комунальної власності територіальної громади міста Києва майна, що знаходиться на вказаній земельній ділянці, в установленому законодавством порядку.

2. Утворити комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» з віднесенням його до сфери управління виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

3. Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації):

3.1. затвердити Положення про комунальний заклад «Центр консервації предметів археології» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

3.2. забезпечити здійснення організаційно-правових заходів, пов'язаних із виконанням пункту 2 цього рішення.

4. Встановити, що до завершення відкритого міжнародного архітектурного конкурсу з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва Київська міська рада утримується від прийняття рішень щодо зміни цільового призначення, власника та/або землекористувача земельних ділянок орієнтовною площею 0,83 га в межах вулиць Набережно-Хрещатицької, Набережне шосе, Боричів узвіз, Володимирський узвіз у Подільському районі міста Києва із кадастровими номерами 8000000000:85:391:0003, 8000000000:85:391:0004,

8000000000:85:391:0005, 8000000000:85:391:0006, 8000000000:85:391:0009, зокрема на яких здійснюються археологічні розкопки.

5. Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) в установленому порядку вирішити питання фінансування заходів, передбачених цим рішенням.

6. Офіційно оприлюднити це рішення в газеті Київської міської ради «Хрещатик».

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку, постійну комісію Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики.

Київський міський голова В. Кличко

ПОДАННЯ:

Київський міський голова В. Кличко

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції «Солідарність» А. Странніков

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції «Об'єднання «Самопоміч» С. Гусовський

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» В. Бондаренко

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції Єдність» О. Омельченко

В погодженні передбачити заступника О.Ю. Резніков. 19.06.2018.

ПОГОДЖЕНО:

Постійна комісія Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку
Голова А. Странніков

Секретар Г. Ясинський

Постійна комісія Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики
Голова В. Муха

Секретар О. Поживанов

Начальник управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради секретаріату Київської міської ради В. Слончак

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту рішення Київської міської ради
«Про організаційно-правові заходи щодо збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» та музеєфікації об'єктів культурної спадщини»

1. Опис проблем, для вирішення яких підготовлено проект рішення, обґрунтування відповідності та достатності передбачених у проекті рішення механізмів і способів вирішення існуючих проблем, а також актуальності цих проблем для територіальної громади міста Києва.

Проект рішення підготовлено за для здійснення достатніх, обґрунтованих та оперативних заходів із збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» та музеєфікації об'єктів культурної спадщини.

Об'єкт «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення наказом Міністерства культури України від 06.12.2016 року № 1162.

Вказане питання є актуальним для членів територіальної громади міста Києва, має широкий резонанс у засобах масової інформації. Одночасно, електронна петиція від 26.04.2017 року № 6129 «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі» набрала на свою підтримку 13 284 голоси членів територіальної громади міста Києва. Електронна петиція підтримана Київською міською радою (відповідь Київського міського голови Кличка В.В. від 03.08.2017 року № 001-01-121), План заходів з реалізації електронної петиції затверджено Київським міським головою Кличком В.В. 20.11.2017 року.

Станом на цей момент, за інформацією Центру археології Києва (листи від 19.05.2017 року, від 19.06.2017 року) виникла загроза знищення культурного шару. У відповідності до листів Інституту археології НАН України від 03.04.2017 року № 125/01-10-230, від 06.07.2017 року № 125/01-10-522 приписом Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.07.2017 року № 403/п проведення археологічних розкопок та будь-яких інших робіт зупинено.

Суб'єкти подання вважають, що механізми та способи збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві», запропоновані у проекті рішення, є відповідними та достатніми з огляду на таке.

Вказаний проект рішення передбачає реалізацію чіткого плану щодо продовження археологічних досліджень з подальшою музеєфікацією знахідок на Поштовій площі, що дозволить зберегти знайдені археологічні артефакти для майбутніх поколінь.

Разом з тим існує низка проблем, які наразі перешкоджають проведенню подальших розкопок. Однією з них є необхідність пошуку альтернативного проекту укріплення Поштової площі. Існуючі конструкції мають бути зміцнені, оскільки є реальна загроза життю не тільки археологів, а й киян, які перебувають на самій Поштовій площі.

Також на сьогодні в Україні відсутні спеціальні установи та можливості для проведення кваліфікованої консервації та музеєфікації знахідок на Поштовій площі.

Як підтверджується численними відповідями, зокрема члена Президії Українського національного Комітету Міжнародної ради музеїв Г. Чумак від 04.04.2018 (вх. 060/3343 від 04.04.2018), Інституту археології Національної академії наук України від 28.03.2018 № 125/01-8-252 (вх. 11923 від 02.04.2018), Українського національного комітету Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць від 12.04.2018 № 02-04/10 (вх. 060/3642 від 13.04.2018), а також аналітичної довідки Національного інституту стратегічних досліджень від 16.03.2018 № 293/153 (вх. 11131 від 27.03.2018) спеціально оснащеної лабораторії для консервації археологічних предметів не існує ані в Києві, ані в Україні. Питання консервації археологічних знахідок мають вирішувати фахівці, які і будуть визначати терміни цієї роботи, виходячи зі стану археологічних предметів.

Не чекаючи допомоги від держави, місто Київ пропонує вже зараз утворити комунальну установу «Центр консервації предметів археології», що, в свою чергу, дозволить вирішити питання консервації знахідок Поштової площі та інших розкопок в історичному ареалі міста Києва.

Проект рішення передбачає проведення відкритого міжнародного архітектурного конкурсу з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва, що дозволить обрати найкращий проект, який відповідатиме вимогам музеєфікації.

Враховуючи вищезазначене, прийняття вказаного проекту рішення дозволить вирішити існуючі проблеми, забезпечити збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» та музеєфікацію об'єктів культурної спадщини.

2. Правове обґрунтування необхідності прийняття рішення (з посиланням на конкретні положення нормативно-правових актів, на підставі й на виконання яких підготовлено проект рішення).

Відповідно до статті 7 Закону України «Про охорону археологічної спадщини» до повноважень органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласної, районної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації, виконавчого органу сільської, селищної, міської ради належать: здійснення контролю за виконанням цього Закону, інших нормативно-правових актів щодо охорони археологічної спадщини; визначення меж територій археологічних пам'яток місцевого значення, затвердження зон їх охорони;

забезпечення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці належного захисту та утримання об'єктів археологічної спадщини; здійснення відповідно до закону нагляду за станом схоронності археологічних пам'яток; погодження у випадках, передбачених законом проектів відведення земельних ділянок; погодження програм та проектів містобудівних, архітектурних і ландшафтних перетворень, меліоративних, шляхових, земляних робіт, виконання яких може позначитися на стані пам'яток місцевого значення, їх територій і зон охорони, з урахуванням експертного висновку за результатами наукової археологічної експертизи зазначених проектів; видання розпоряджень і приписів щодо охорони пам'яток місцевого значення, припинення робіт на пам'ятках, їх територіях та в зонах охорони, якщо такі роботи виконуються за відсутності затверджених або погоджених відповідним органом охорони культурної спадщини програм та проектів, передбачених цим Законом дозволів або з відхиленням від них.

Аналогічні приписи містить і статті 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Відповідно до статті 22 Закону України «Про охорону культурної спадщини» пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно забороняється зносити, змінювати, замінювати, переміщувати (переносити) на інші місця. Переміщення (перенесення) пам'ятки на інше місце допускається як виняток у випадках, коли неможливо зберегти пам'ятку на місці, за умови проведення комплексу наукових досліджень з вивчення та фіксації пам'ятки (обміри, фотофіксація тощо). Фінансування всіх заходів з вивчення, фіксації, переміщення (перенесення) пам'яток, що підлягають переміщенню (перенесенню) відповідно до цього Закону, провадиться за рахунок коштів замовника робіт, які викликали необхідність переміщення (перенесення) пам'яток. Якщо переміщення (перенесення) пам'яток є необхідним внаслідок дії непереборної сили, вивчення та фіксація пам'ятки провадяться за рахунок коштів Державного бюджету України.

Відповідно до статті 24 цього ж Закону власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані, своєчасно провадити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до цього Закону та охоронного договору. Використання пам'ятки повинно здійснюватися відповідно до режимів використання, встановлених органами охорони культурної спадщини, у спосіб, що потребує якнайменших змін і доповнень пам'ятки та забезпечує збереження її матеріальної автентичності, просторової композиції, а також елементів обладнання, упорядження, оздоби тощо. Режими використання пам'яток встановлює: орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації щодо пам'яток місцевого значення.

Забороняється змінювати призначення пам'ятки, її частин та елементів, робити написи, позначки на ній, на її території та в її охоронній зоні без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини. У разі виникнення загрози для збереженості пам'ятки її власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, зобов'язані негайно повідомити про це орган охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій та орган місцевого самоврядування, на території якого розташована пам'ятка.

Відповідно до частини першої статті 26 та статті 30 цього ж Закону у разі, коли пам'ятці загрожує небезпека пошкодження, руйнування чи знищення, власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, зобов'язані привести цю пам'ятку до належного стану (змінити вид або спосіб її використання, провести роботи з її консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування). Органи охорони культурної спадщини зобов'язані заборонити будь-яку діяльність юридичних або фізичних осіб, що створює загрозу пам'ятці або порушує законодавство, державні стандарти, норми і правила у сфері охорони культурної спадщини. Приписи органів охорони культурної спадщини є обов'язковими для виконання всіма юридичними та фізичними особами.

3. Опис цілей і завдань, основних положень проекту рішення, а також очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків для територіальної громади міста Києва від прийняття запропонованого проекту рішення.

Метою прийняття цього рішення є збереження пам'ятки археології та музеєфікації об'єктів культурної спадщини «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві».

Мета досягається через реалізацію ряду завдань, які викладені у пунктах 1-5 проекту рішення, а саме:

- в установленому законодавством порядку організацію розробки та затвердження альтернативного проекту укріплення об'єкту № 1, будівництво якого передбачене проектом «Будівництво об'єкту багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі окремою чергою будівництва (II черга)» у складі проекту «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі» та коригування проектно-кошторисної документації для проведення подальших археологічних досліджень;
- організацію проведення (відновлення) археологічних розкопок на пам'ятці археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» із залученням міжнародних експертів і фахівців з археології та консервації предметів археології, з визначенням об'єктів культурної спадщини, які підлягають консервації та/або музеєфікації на місці;
- контроль та нагляд за виконанням робіт на пам'ятці археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» відповідно до вимог законів України «Про охорону археологічної спадщини», «Про охорону культурної спадщини»;

- вжиття заходів щодо проведення відкритого міжнародного архітектурного конкурсу з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва відповідно до Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 1999 року № 2137;

- вжиття організаційно-правових заходів спрямованих на прийняття до комунальної власності територіальної громади міста Києва майна, що знаходиться на вказаній земельній ділянці, в установленому законодавством порядку;

- утворення комунального закладу «Центр консервації предметів археології» з віднесенням його до сфери управління виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

- утримання Київської міської ради до завершення відкритого міжнародного конкурсу з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва від прийняття рішень щодо подальшої зміни цільового призначення, зміни власника та/або землекористувача земельних ділянок, на якій здійснюються археологічні розкопки;

- вирішення питання фінансування заходів, передбачених цим рішенням.

Прийняття вказаного проекту рішення надасть можливість забезпечити збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва XI - XIX ст.», провести подальші археологічні дослідження та археологічні розкопки на пам'ятці археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва XI - XIX ст. на Поштовій площі в місті Києві», а також провести відкритий міжнародний архітектурний конкурс з музеєфікації об'єктів культурної спадщини та організації публічного простору на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва.

4. Фінансово-економічне обґрунтування та пропозиції щодо джерел покриття цих витрат.

Реалізація цього проекту рішення не потребує додаткових витрат з бюджету міста Києва, оскільки останній є організаційно-розпорядчим актом, спрямованим на опрацювання та вирішення порушених у проекті рішення питань виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією), який, у свою чергу, при поетапній реалізації заходів, передбачених проектом рішення та відповідно до пункту 5 проекту рішення, має забезпечити вирішення питання щодо їх фінансування в установленому порядку.

Питання щодо фінансування видатків на утримання юридичної особи, утворення якої передбачено пунктом 2 проекту рішення, будуть вирішені виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) при здійсненні організаційно-правових заходів, пов'язаних з їх утворенням, в установленому порядку.

5. Прізвище або назва суб'єкта подання, прізвище, посада, контактні дані доповідача проекту рішення на пленарному засіданні та особи, відповідальної за супроводження проекту рішення.

Суб'єктами подання проекту рішення є Київський міський голова Кличко Віталій Володимирович, депутати Київської міської ради Странніков Андрій Миколайович, Гусовський Сергій Михайлович, Бондаренко Володимир Дмитрович, Омельченко Олександр Олександрович

Особами, відповідальними за супроводження проекту рішення та доповідачами проекту рішення на пленарному засіданні Київської міської ради є Київський міський голова Кличко В.В., депутати Київської міської ради Странніков А.М., Гусовський С.М., Бондаренко В.Д., Омельченко О.О.

Київський міський голова В. Кличко

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції «Солідарність» А. Странніков

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції «Об'єднання «Самопоміч» С. Гусовський

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» В. Бондаренко

Депутат Київської міської ради, голова депутатської фракції Єдність» О. Омельченко

Вич. заступ. на подання 14.06.2014.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Франка, 19
телефон 235-23-78, факс 235-32-57
E-mail: info@mincult.gov.ua

ДОЗВІЛ

на проведення археологічних розвідок, розкопок,
а також досліджень решток життєдіяльності людини,
що містяться під земною поверхнею, під водою

№ 22-047/17 від "02" березня 2017 року

Згідно із Законом України "Про охорону культурної спадщини", постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 316 цей ДОЗВІЛ видано:

Сигайдику Михайлу Андрійовичу – директору ДП "Центр археології Києва" Інституту археології НАН України, к.і.н.

(прізвище, ім'я, по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

1) на проведення археологічних досліджень об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини:

Археологічних об'єктів доби Давньої Русі, пізнього середньовіччя (1-перша половина II тис. н.е.)

(найменування території, тип і вид археологічного об'єкта, культурно-історична належність)

розташованого (-ої) на території:

правобережних підходів до Південного мосту в межах вул. Саперно-Слобідської та Столичного шосе в Голосіївському районі м. Києва

(область, район, місто, село у місті, селищі, селі)

2) на проведення досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під земною поверхнею, під водою:

(область, район, місто, село у місті, селищі, селі, назва об'єкт дослідження)

Характер і мета досліджень: *Охоронні*

(наукові, охоронні)

Вид робіт: *Розкопки та нагляд за земляними роботами*

(розвідки, розкопки)

Використання металодетектора чи будь-якого іншого обладнання для виявлення археологічних об'єктів:

Металодетектор TM 808

(назва обладнання та серійний номер)

Дослідження проводяться відповідно до програми, затвердженої:

(назва організації, яка затвердила програму або охоронну документацію)

та кваліфікаційного документа від "02" березня 2017 року № 119/01144

Предмети і колекції, здобуті під час проведення робіт, повинні бути передані на постійне зберігання до:

фондів Археологічного музею Інституту археології НАН України

(назва установи)

Заступник Міністра

Особливі умови проведення робіт: _____

(Погоджено органами охорони культурної спадщини: Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій)

Орган охорони культурної спадщини: Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій

"___" _____ року

(прізвище, ім'я, по-батькові керівника)

(підпис)

м. п.

Дозвіл підлягає обов'язковому поверненню до Управління охорони культурної спадщини Міністерства культури України після закінчення робіт із коротким звітом.

Про втрату Дозволу науковий працівник зобов'язаний терміново повідомити Управління охорони культурної спадщини Міністерства культури України за адресою: 01015, м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 20; тел./факс (044) 254 5647

Аркуш 4

Відкритий лист № 119/01144

Виданий "02" червня 2017 р.

Цей відкритий лист видано на підставі рішення Кваліфікаційної ради з [illegible] кваліфікаційних документів (відкритих листів).

від "21" лютого 2017 р.)

засвідчується кваліфікація

Сагайдака
Михайла Андрійовича

кандидата історичних наук, директора
ДП Центр археології Києва
Інституту археології НАН України

на проведення науково-рятівних археологічних досліджень (розкопки та нагляд за земляними роботами) археологічних об'єктів Давньої Русі, вільного середньовіччя (I – перша половина II тис. н.е.) на території правобережних підходів до Шиденного мосту в межах вул.Саперно-Слобідської та Столичного шосе у Голосіївському районі м. Києва

Дозволяється використання

із застосуванням металошукача ТМ 808

(назва технічного засобу, з використанням якого дозволено дослідження)

Місце зберігання археологічних знахідок

Наукові фонди Археологічного музею ІА НАН України

(назва організації, яка є місцем зберігання археологічних знахідок)

Чибай В.П.

Відкритий лист є єдиним первісним кваліфікаційним документом, що засвідчує фаховий рівень виконавця і дає право на проведення досліджень археологічної спадщини.

На проведення досліджень, зазначених у цьому Відкритому листі

(назва досліджень та археологічного об'єкта)

надано Дозвіл центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини

№_____ від "____" _____20__ р.

(назва досліджень та археологічного об'єкта)

Відкритий лист зареєстровано

(орган охорони культурної спадщини)

М.П. від "10" березня 2017 р. № 33

надано Дозвіл центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини

№_____ від "____" _____20__ р.

(назва досліджень та археологічного об'єкта)

Відкритий лист зареєстровано

(орган охорони культурної спадщини)

М.П. від "____" _____20__ р.

№ петиції	**6129**
Назва петиції	Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі!
Опис петиції (що потрібно зробити та чому)	Просимо мера Києва Віталія Кличка звернути увагу на те, що археологічні розкопки, які мають загальнонаціональне значення для України, опинились під небезпекою знищення. Квартали стародавнього Києва завалюють мішками зі сміттям, а фінансування роботи археологічної групи припинилося 4 місяці назад. У зв'язку з Євробаченням на історичному місці хрещення Русі у річці Почайна пришвидшеними темпами добудовують торговельний центр, а культурні шари X-IX століття, які могли би мати революційне значення для науки, будівельники через декілька днів мають намір залити бетоном. Творча команда фільму «Україна.Повернення своєї історії» на чолі з автором фільму Акімом Галімовим, Директор Центру археології Києва при Інституті археології НАН України Михайло Сагайдак, кияни та все наукове товариство України турбуються про збереження історичної спадщини нашої держави та просять мера Віталія Кличка втілити плани щодо музеєфікації та подальшого дослідження старовинної вулиці часів Київської Русі.
Зібрано підписів	13065 з 10000
Дата створення	26-04-2017
Дата модерації	26-04-2017
Дата завершення голосування	25-07-2017
Завантажене фото	
ПІБ	Галімов Акім Альфадович
Поштовий індекс	02156
Населений пункт	Київ
Вулиця, будинок, квартира/офіс	вул.Жукова, 33, 41
eMail	melnichuk.m@gmail.com

УКРАЇНА

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

вул. Хрещатик,36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail:kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

03.08.2017 № 001-01-121
на № _____ *від* _____

Галімов А. А.
вул. Жукова, 33, кв. 41,
м. Київ, 02156,
melnichuk@gmail.com

Шановний Акіме Альфадовичу!

Відповідно до статті 23[1] Закону України «Про звернення громадян», Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій, затвердженого рішенням Київської міської ради від 08.10.2015 № 103/2006, за моїм дорученням від 24.07.2017 № 08/КО-7363(п) розглянуто ініційовану Вами та підтриману територіальною громадою міста Києва петицію «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі».

За результатами розгляду петиції інформую, що на сьогодні археологічні дослідження вимушено призупинено. За попередньою оцінкою подальше проведення археологічних досліджень небезпечне, може становити загрозу життю та здоров'ю людей під час виконання робіт.

За інформацією Центру археології Києва Інституту археології Києва НАН України, який проводить дослідження на Поштовій площі, на зазначеній ділянці виникла загроза знищення культурного шару. Враховуючи викладене, інвестору та замовнику робіт доручено спільно з Центром археології НАН України напрацювати технологію наступного етапу проведення будівельних робіт та археологічних досліджень.

Враховуючи обставини, 06.07.2017 Управління охорони культурної спадщини провело нараду за участю представників Департаменту будівництва та житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Центру археології Києва Інституту археології НАН України, Науково практичного центру «Реконструкції історичного середовища», Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ» та представників громадськості з метою напрацювання комплексу заходів для подальшого вирішення питання збереження унікального культурного надбання.

На виконання протокольних доручень, напрацьованих під час наради, Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надіслав припис КП «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд міста Києва» з вимогою припинення будь-яких будівельних робіт на ділянці дослідження до моменту отримання погодження на відновлення будівельних робіт згідно з відкорегованим проектом будівництва, який узгоджується з методикою археологічних досліджень.

Також надіслано лист до Департаменту економіки та інвестиції виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з пропозицією опрацювати договір про виконання робіт на Поштовій площі у зв'язку з набуттям об'єктом статусу пам'ятки та намірами Київської міської державної адміністрації вжити заходів з музеєфікації віднайдених артефактів і подальшого створення музею та музейного простору.

Додатково надіслано лист до Міністерства культури України з пропозицією розглянути на робочій групі заходи щодо подальшого дослідження, музеєфікації, створення музею археології Києва на Потовій площі та можливості проведення міжнародного конкурсу з метою визначення майбутньої архітектурної концепції музею.

Під час засідання постійної комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики 20.07.2017 детально розглянуто питання консервації та музеєфікації ділянки на Поштовій площі. За результатами розгляду вирішено звернутися до Міністерства культури України для включення до робочої групи міністерства голови постійної комісії з питань культури, туризму та інформаційної політики Мухи В. В. та депутата Київської міської ради Поживанова О. М.

Запевняю Вас, що депутатським корпусом Київської міської ради та виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією) вживаються вичерпні та різносторонньо направлені заходи для збереження прибережного кварталу середньовічного Києва та поновлення скарбнички культурних надбань українського народу черговим безцінним екземпляром.

Дякуємо Вам за небайдужість та активну громадянську позицію.

З повагою

Голова В. Кличко

Труш 202 70 45

002195

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail: kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

20.11.17 № 005-1377

на № _____ від _____

Заступникові Київського
міського голови-секретарю
Київської міської ради
Прокопіву В. В.

Про розгляд петиції

Шановний Володимире Володимировичу!

На виконання доручення Київського міського голови Кличка В. В. від 03.08.2017 № 08/КО-7363 (п) щодо опрацювання підтриманої петиції від 24.07.2017 № 6129 «Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» (автор – Галімов А.А.) з урахуванням Розділу VI Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій затвердженого рішенням Київської міської ради від 09.02.2017 № 817/1821 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 08.10.2015 № 103/2006 «Про затвердження Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій», Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розроблено план заходів, спрямованих на реалізацію порушених в зазначеній петиції питань, який погоджено з автором та затверджено Київським міським головою.

Надаємо план заходів, спрямованих на реалізацію петиції від 24.07.2017 № 6129 «Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі»

Додатки на 6 арк. в 1 прим.

З повагою

Заступник голови О. Резніков

Попова
Никорак
Печнікін 425 30 25

147341

ЗАТВЕРДЖЕНО
Київським міським головою
_____ В. В. Кличко
«15» _____ 2017 року

План заходів з реалізації електронної петиції
«Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» (автор – А.А. Галімов)

№ з/п	Назва заходу	Відповідальні виконавці	Завдання	Строк реалізації
1.	Створення постійно діючої робочої групи з реалізації Петиції за участю представників громадськості, автора петиції, представників КМДА, Центру археології Києва, Мінкультури Інституту археології НАН України	КМДА.	Супровід реалізації завдань по збереженню найдених артефактів на Поштовій площі та створенню підземного археологічного музею, взаємодія та партнерство місцевої влади з територіальною громадою міста Києва.	До створення музею.
2.	Зупинення будівельних робіт на ділянці, яка згідно наказу Мінкульту від 06.12.2016 № 1162 має статус пам'ятки археології місцевого значення (охоронний № 972-Кв), із охоронною зоною, розмір якої визначений чинним законодавством.	Замовник будівництва та археологічних досліджень (КП «Дирекція шляхо-транспортних споруд) (далі – Замовник), КМДА за участі Інвестора.	Недопущення руйнування пам'ятки в ході будівельних робіт. Проведення постійного нагляду. Наукове дослідження території та виявлення археологічних знахідок.	На період здійснення дослідження та археологічних робіт.
3.	Контроль та нагляд за виконанням робіт згідно з наданим дозволом	КМДА Замовник, за участі Інвестора,	Враховуючи погодження центральних органів виконавчої влади та рекомендації Інституту археології НАН України щодо	15.11.2017

ЗАТВЕРДЖЕНО
Київським міським головою
_____ В. В. Кличко
«___» _____ 2017 року

План заходів з реалізації електронної петиції
«Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» (автор – А.А. Галімов)

№ з/п	Назва заходу	Відповідальні виконавці	Завдання	Строк реалізації
1.	Створення постійно діючої робочої групи з реалізації Петиції за участю представників громадськості, автора петиції, представників КМДА, Центру археології Києва, Мінкультури Інституту археології НАН України	КМДА.	Супровід реалізації завдань по збереженню найдених артефактів на Поштовій площі та створенню підземного археологічного музею, взаємодія та партнерство місцевої влади з територіальною громадою міста Києва.	До створення музею.
2.	Зупинення будівельних робіт на ділянці, яка згідно наказу Мінкульту від 06.12.2016 № 1162 має статус пам'ятки археології місцевого значення (охоронний № 972-Кв), із охоронною зоною, розмір якої визначений чинним законодавством.	Замовник будівництва та археологічних досліджень (КП «Дирекція шляхо-транспортних споруд) (далі – Замовник), КМДА за участі Інвестора.	Недопущення руйнування пам'ятки в ході будівельних робіт. Проведення постійного нагляду. Наукове дослідження території та виявлення археологічних знахідок.	На період здійснення дослідження та археологічних робіт.
3.	Контроль та нагляд за виконанням робіт згідно з наданим дозволом	КМДА Замовник, за участі Інвестора,	Враховуючи погодження центральних органів виконавчої влади та рекомендації Інституту археології НАН України щодо	15.11.2017

ЗАТВЕРДЖЕНО
Київським міським головою
_____ В. В. Кличко
«___» _____ 2017 року

План заходів з реалізації електронної петиції
«Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» (автор – А.А. Галімов)

№ з/п	Назва заходу	Відповідальні виконавці	Завдання	Строк реалізації
1.	Створення постійно діючої робочої групи з реалізації Петиції за участю представників громадськості, автора петиції, представників КМДА, Центру археології Києва, Мінкультури Інституту археології НАН України	КМДА.	Супровід реалізації завдань по збереженню найдених артефактів на Поштовій площі та створенню підземного археологічного музею, взаємодія та партнерство місцевої влади з територіальною громадою міста Києва.	До створення музею.
2.	Зупинення будівельних робіт на ділянці, яка згідно наказу Мінкульту від 06.12.2016 № 1162 має статус пам'ятки археології місцевого значення (охоронний № 972-Кв), із охоронною зоною, розмір якої визначений чинним законодавством.	Замовник будівництва та археологічних досліджень (КП «Дирекція шляхо-транспортних споруд) (далі – Замовник), КМДА за участі Інвестора.	Недопущення руйнування пам'ятки в ході будівельних робіт. Проведення постійного нагляду. Наукове дослідження території та виявлення археологічних знахідок.	На період здійснення дослідження та археологічних робіт.
3.	Контроль та нагляд за виконанням робіт згідно з наданим дозволом	КМДА Замовник, за участі Інвестора,	Враховуючи погодження центральних органів виконавчої влади та рекомендації Інституту археології НАН України щодо	15.11.2017

1

			стан виконання робіт на пам'ятці археології з метою оприлюднення її на сайті КМДА.	
6.	Опрацювання наукової концепції майбутнього археологічного музею. Визначення попереднього списку предметів музейного значення для створення експозиції майбутнього музею.	Замовник за участі Центру археології Києва.	КМДА звернутись до Центру археології Києва про необхідність опрацювання концепції створення археологічного музею за результатами проведених археологічних досліджень з метою визначення особливостей та подібних рис прибережного кварталу середньовічного Києва в порівнянні з європейськими містами того ж періоду, відображення культури різних національних та релігійних громад міста, уяву про торгівельні зв'язки Києва з іншими країнами та державами у Середньовіччі.	01.12.2017
7.	В разі виконання пп. 5, 6 та виявлення необхідних знахідок в ході проведених археологічних досліджень (в тому числі погодження центральних органів виконавчої влади про передачу знахідок до колекції майбутнього археологічного музею, який буде створений як комунальний) прийняти рішення про створення дирекції (адміністрації) археологічного музею, яка може бути як окремою	КМДА.	Прийняття управлінських рішень, здійснення функцій замовника будівництва музею, формування майбутнього музею, розроблення тематико-експозиційного плану, здійснення контролю щодо виконання етапів створення музею.	10.01.2018

	юридичною особою, так і структурним підрозділом існуючого закладу музейного типу.			
8.	Переукладання договору на проведення археологічних розкопок у зв'язку з новими умовами археологічних досліджень на території пам'ятки археології місцевого значення на Поштовій площі.	Центр археології Києва, Замовник будівництва та археологічних досліджень, за участі інвестора. КМДА (контроль)	У зв'язку зі зміною статусу земельної ділянки, що досліджується, зміни умов археологічних досліджень та відкриття культурного археологічного шару XI-XII ст., забезпечити укладання нового договору на проведення археологічних розкопок. Передбачити можливість фінансування стаціонарних археологічних розкопок за рахунок міського бюджету.	01.12.2017
9.	Ініціювання внесення змін до Інвестиційного договору у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, які суттєво перешкоджають його реалізації, зокрема непридатність земельної ділянки для будівництва на час проведення археологічних досліджень у зв'язку з вимогами пам'яткоохоронного законодавства	КМДА за участі Інвестора.	За результатами роботи робочої групи вирішити питання щодо можливої необхідності внесення змін до інвестиційного договору.	10.01.2018
10.	Коригування замовником проектної документації реконструкції транспортної розв'язки на Поштовій площі у	КМДА, Замовник за участі Інвестора, Центру археології Києва.	Визначення та відокремлення відповідної площі для музейного простору після погодження концепції майбутнього археологічного музею. Погодження відкоригованої проектної документації.	01.03.2018

	Подільському районі з урахуванням зміни статусу ділянки (набуття статусу пам'ятки) та створенням у майбутньому музею.		Отримання дозволу для продовження реалізації проекту будівництва споруди багатофункціонального призначення.	
11.	КМДА звернутись до Мінкультури щодо можливості організації та проведення наукової конференції (можливо – міжнародної) з метою публічного та професійного розгляду наукової концепції.	КМДА, Центр археології Києва, Мінкультури.	Обговорення та погодження запропонованої наукової концепції майбутнього археологічного музею.	2-3 квартал 2018 року.
12.	Звернення до Мінкультури з пропозицією зміни статусу пам'ятки та занесення її до Державного реєстру як пам'ятки історії національного значення.	Мінкультури, КМДА, Центр археології Києва.	Пропозиція Центру археології Києва.	10.01.2018
13.	Підготовка наукового та технічного завдання для проведення конкурсу. Формування умов конкурсу та складу конкурсної комісії. Визначення джерел фінансування на проведення конкурсу.	КМДА за участі Національної спілки архітекторів України (далі – НСАУ), Мінкультури.	Забезпечення фахового проведення конкурсу з метою визначення архітектурної концепції археологічного музею.	01.06.2018
14.	Проведення прозорого конкурсу.	КМДА за участі НСАУ, Мінкультури.	Визначення переможця.	01.09.2018
15.	Визначення джерел фінансування проекту та його	КМДА за участі Мінкультури.	Опрацювання питання щодо можливості залучення інвестиційних та благодійних	01.11.2018

	реалізації.		коштів і отримання відповідних грантів ЕС та ЮНЕСКО (приклад – Краків).	
16.	Проектування музею та музеєфікації пам'ятки.	Переможець конкурсу.		2019 рік.
17.	Розробка та затвердження тематико-експозиційного плану.	Дирекція (адміністрація) майбутнього археологічного музею.		2019 рік.
18.	Реалізація проекту.			
19.	**Урочисте відкриття.**			

В. о. заступника директора Департаменту культури – начальника Управління збереження історичного середовища та охорони об'єктів культурної спадщини **О. Никоряк**

Директор Департаменту культури **Д. Попова**

Заступник міського голови **О. Резніков**

Автор петиції А. Галімов

Печінкін 425 92 16

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

06.12.2016 № **1162**
(дата)

м. Київ

Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України

Відповідно до статей 5 та 14 Закону України "Про охорону культурної спадщини", враховуючи рішення засідань Експертної комісії з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (протокол від 05.02.2016 № 1/16), Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини Міністерства культури України (протокол від 16.03.2016 № 97), на виконання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 № 158, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2013 року за № 528/23060, в межах повноважень, визначених Положенням про Міністерство культури України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 495,

НАКАЗУЮ:

1. Занести до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення об'єкти культурної спадщини:
- у м. Києві згідно з переліком, викладеним у додатку 1;
- у Дніпропетровській області згідно з переліком, викладеним у додатку 2;
- у Одеській області згідно з переліком, викладеним у додатку 3;
- у Харківської області згідно з переліком, викладеним у додатку 4;
- у Хмельницькій області згідно з переліком, викладеним у додатку 5;
- у Львівській області згідно з переліком, викладеним у додатку 6.

2. Визнати такими, що не підлягають занесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України у зв'язку з невідповідністю критеріям, визначеним Порядком визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14.09.2016 р. № 626), об'єкти культурної спадщини:
- у Хмельницькій області згідно з додатком 7.

3. Обласним та Київській міській державним адміністраціям:

3.1. Забезпечити протягом 2016 року приведення у відповідність до цього наказу облікової документації на пам'ятки, включені відповідно до нього до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

3.2. Поінформувати власників пам'яток або уповноважені ними органи про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та забезпечити укладення охоронних договорів і видачу свідоцтв про реєстрацію об'єкта культурної спадщини як пам'ятки.

3.3. Довести цей наказ до відома органів з питань земельних ресурсів, органів охорони культурної спадщини обласних та Київської міської державних адміністрацій і забезпечити його виконання.

Додаток 1
до наказу Міністерства культури України
від 06.12.2016 № 1162

Перелік об'єктів культурної спадщини в м. Києві, що заносяться до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення

№ п/п	Назва об'єкта	Датування	Адреса	Вид об'єкта	№ та дата рішення про взяття під охорону	Охор. №
1.	Будинок прибутковий	межа XIX - XX ст., 1980-і рр.	вул. Артема, 72	Пам'ятка архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини від 25.06.2011 № 10/38-11	974-Кв
2.	Будинок житловий	1930-ті рр.	вул. Артема, 76	Пам'ятка архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини від 25.06.2011 № 10/38-11	975-Кв
	Комплекс "Байкове кладовище"		вул. Байкова			562-Кв
3.	Могила громадського діяча, поета Чередниченка Євгена Романовича (1914-1994 рр.)	1994 р.	вул. Байкова, 6, байкове кладовище (нове), дорога № 49	Пам'ятка історії	Наказ Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища від 04.11.1998 № 53	562/5-Кв
4.	Могила та надгробок поета Світличного Івана Олексійовича (1929-1992 рр.)	1992 р.	вул. Байкова, 6, байкове кладовище (нове), дорога № 33	Пам'ятка історії та монументального мистецтва	Наказ Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища від 04.11.1998 № 53	562/6-Кв
5.	Могила та надгробок діячки українського правозахисного руху Мешко Оксани Яківни	1991 р.	вул. Байкова, 6, байкове кладовище (нове), дорога № 13	Пам'ятка історії та монументального мистецтва	Наказ Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища	562/7-Кв

	(1905-1991 рр.)				від 04.11.1998 № 53	
6.	Будинок прибутковий, в якому проживав Бабій Б. М., вчений у галузі права (назва, що пропонується)	поч. XX ст., 1913 - 1914 рр. (поточнена дата)	вул. Мала Житомирська, 12 (адреса за рішенням – вул. Постишева, 12)	Пам'ятка архітектури	Рішення виконавчого комітету Київської міської ради народних депутатів від 22. 11.1982 № 1804	45-Кв
7.	Флігель	1913 р.	вул. Мала Житомирська, 12 (адреса за наказом – вул. Мала Житомирська, 12 б)	Пам'ятка архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини від 10.06.2011 № 10/34-11	969-Кв
8.	Будинок прибутковий	кінець XIX ст.	вул. Межигірська, 33/19 (адреса за даними КБТІ – вул. Межигірська, 33/19, літера «А»	Пам'ятка архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини від 25.06.2011 № 10/38-11	970-Кв
9.	Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва	XI - XIX ст.	Поштова площа	Пам'ятка археології	Наказ управління охорони культурної спадщини від 26.06.2015 № 10/31	972-Кв
10.	Річковий вокзал	1957 - 1961 рр.	Поштова площа, 3	Пам'ятка архітектури, містобудування, монументального мистецтва	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини від 25.06.2011 № 10/38-11	971-Кв
11.	Будинок житловий Другого Київського товариства квартировласників, в якому у кінці 1920-х – на початку 1930-х рр. проживав художник-графік В. Касіян (1896-1976 рр.)	1909 - 1910 рр.	вул. Пушкінська, 39	Пам'ятка історії та архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини від 10.06.2011 № 10/34-11	973-Кв
12.	Будинок іподрому	1915 - 1916 рр., 1935 - 1936 рр., 1860-і рр., 1980 р.	вул. Суворова, 9 (за нумерацією БТІ м. Києва: вул. Суворова, 9, літера «А»)	Пам'ятка архітектури	Рішення виконавчого комітету Київської міської ради народних депутатів від 22 11.1982 № 1804	54-Кв

13.	Могила та надгробок художниці Горської Алли Олександрівни (1929-1970 рр.)	1970 р.	вул. Стеценка, 18; Міське кладовище (Берківці), дорога № 39, ряд 8, місце 18	Пам'ятка історії та монументального мистецтва	Наказ Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища від 04.11.1998 № 53, пункт 3	977-Кв
14.	Будинок житловий	1936 - 1937 рр., 1885 р., 2000-і рр.	вул. Хорива, 36	Пам'ятка архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини № 10/38-11 від 25.06.2011	978-Кв
15.	Будинок житловий	1875 - 1876 рр., 1890-і рр., 1990-і рр.	бульвар Шевченка Т., 29 (адреса за даними БТІ – бульвар Т. Шевченка, 29, літера «А»)	Пам'ятка архітектури	Наказ Головного управління охорони культурної спадщини № 10/34-11 від 10.06.2011	979-Кв
16.	Кенаса караїмська	1898 - 1900 рр., 1902 р., 1968 р.	вул. Ярославів Вал, 7	Пам'ятка історії	Рішення виконавчого комітету Київської міськради народних депутатів від 22 11.1982 № 1804	67-Кв
17.	Будинок, в якому мешкав видатний авіаконструктор І. Сікорський з родиною	1904 р.	вул. Ярославів Вал, 15 б	Пам'ятка історії	Розпорядження Київської міської державної адміністрації від 11.03.1998 № 520	981-Кв

Київська міська державна
адміністрація
24.05.2017 № 18199

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ЦЕНТР АРХЕОЛОГІЇ КИЄВА

17-ЛП від 19.05.2017

04071, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 9-Б т/ф (044) 425-02-53

Міському голові В.В. Кличку

Шановний Віталію Володимировичу!

Змушені інформувати Вас про грубі порушення пам'яткоохоронного законодавства на Поштовій площі, де, як Вам відомо, під час будівельних робіт був виявлений комплекс унікальних археологічних об'єктів часів Середньовіччя. Від 6.12.2016 р. ця територія набула статусу пам'ятки археології та занесена до Державного реєстру під № 972 Кв.

За існуючим законодавством на пам'ятці з таким статусом повинні бути негайно припинені будь-які будівельні роботи і створені необхідні умови для її археологічного дослідження. Але, попри те, що:

1) у Рішенні Комітету Верховної Ради України з питань культури й духовності (протокол № 16 від 17.06.2015 р.) на ці міністерств і служб було дано доручення забезпечити дотримання необхідних пам'яткоохоронних процедур;

2) у затвердженій тоді ж Програмі консервації та музеєфікації прибережної ділянки середньовічного Києва наголошувалося на важливості перетворення в музейні експонати дерев'яних об'єктів в автентичному вигляді;

3) у розпорядженні міського голови № 1015 від 28.10.2015 було визначено порядок фінансування робіт з дослідження та консервації археологічних знахідок – за рахунок коштів міського бюджету та інвестицій забудовника;

цей самий забудовник, ігноруючи покладені на нього обов'язки:

- безпідставно затримував у 2016 році оплату актів про виконані археологічні роботи, неодноразово спричиняючи їх припинення;
- всіляко намагався мінімізувати площу експозиції майбутнього музею;
- з початку 2017 року зовсім припинив фінансування археологічних розкопок та вніс суттєві зміни в технічний проект, заблокувавши тим самим подальше дослідження пам'ятки.

Зокрема, за цим скоригованим проектом, який отримав різко негативну експертну оцінку Інституту археології НАН України (див. (№125/01-10-230 від 3.04.2017 р.) із наявних 7 тис. кв. м площі об'єкту багатофункціонального призначення під «музей давніх вулиць» відведено 110 кв. м, тоді як під торгівельні приміщення – понад 5 тис. кв. м.

На жаль, мусимо констатувати, що керівництво численних пам'яткоохоронних відомств та структур у конфлікті інтересів археологів і забудовника фактично ухилилося від виконання своїх прямих обов'язків, якими є забезпечення дотримання виконавцями будівельних робіт чинного Закону про охорону культурної спадщини. На неодноразові звернення (див.: листи № 9-П від 23.09.2016 р. та № 18 від 10.02.2017 р. на ім'я директора Департаменту культури КМДА Д.О.Попової (з конкретними пропозиціями щодо довгострокової програми співробітництва у питанні музеєфікації); лист № 9-П від 21.03.2017 на ім'я міністра культури України Є.М.Нищука (з пропозицією негайно скликати для вирішення конфліктної ситуації створену міністерством з цією метою Робочу групу); листи № 5-П від 14.04.2016 р. та 10-П від 23.04.2017 р. на ім'я голови Комітету ВР з питань культури і духовності М.Л.Княжицького; лист №12-П від.18.04.2016 р. начальнику Управління збереження історичного середовища та охорони об'єктів культурної спадщини С.М.Грудзо; лист № 17-П від 22.11.2016 на ім'я генерального директора КНМЦ по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій І.В.Прокопенко (щодо надання для камеральних та інших поточних досліджень приміщень Поштового будинку) Центр археології Києва не отримав жодної офіційної відповіді. Ігнорували чиновники цих пам'яткоохоронних відомств і технічні наради в Дирекції будівництва шляхово-транспортних споруд, на яких археологи змушені були одноосібно відстоювати свої права у протистоянні з забудовником, обґрунтовувати те, що під експозиційну площу майбутнього музею має бути виділено щонайменше 1000 кв. м.

Як наслідок такої неуваги:

- не були створені належні умови для проведення під час археологічних розкопок дослідницьких робіт зі сканування, фото- й відеофіксації, науково-природничих аналізів та абсолютного датування різними методами;
- не були надані археологам для проведення поточних консерваційних та камеральних робіт приміщення Поштового будинку;
- не було надане приміщення для тимчасового зберігання розібраних дерев'яних конструкцій, які після проведення консерваційних робіт мали б стати частиною музейної експозиції (перебування на відкритому просторі значно погіршило їхній стан);
- залишаючись єдиним джерелом фінансування археологічних робіт, забудовник постійно намагався диктувати свої умови, обмежував простір досліджень. Внесені ним «Доповнення до проекту організації будівництва 031218-КП-ОБ1», які передбачають облаштування монолітної плити, стали підставою для заборони археологам заглиблюватись нижче відмітки «100» (див. лист №31-55 від 12.01.2017 р. директора КП «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд м.Києва» М.В.Калініна). Тим самим забудовник заблокував саму можливість дослідження культурного шару давньоруського часу. Під питанням опинилася і музеєфікація «in situ» кількох уже виявлених споруд, які знаходяться на контакті (вище й нижче) відмітки «100».

Між тим, саме дослідження об'єктів цього шару XII, XI (вірогідно й X) століть внесуть конкретику і в концепцію Першого підземного музею, і в уявлення, які площі та в яких місцях доцільно відвести під його експозицію. Але саме цей культурний шар протягом останніх місяців руйнувався інтенсивними будівельними роботами, які в авральному темпі велися на Поштовій площі у зв'язку з Євро-баченням. Внаслідок цих робіт поверхню розкопу із розчищеними дерев'яними та іншими об'єктами сьогодні вкриває щільний шар сірого пилу, який без пилососу видалити проблематично. Повсюдно видніються засмічені калюжі, купи й цілі піраміди сміття, яке свідомо скидали зверху (що зафіксовано на фото й відео). А

саме там, де міністр культури у липні 2016 року запально розповідав на прес-конференції про «Віртуальну реальність Поштової площі», утворилося не віртуальне, а реальне чимале болото, в якому місить колесами грязюку (той самий давньоруський культурний шар!) потужна будівельна техніка.

У зв'язку з тим, що виникла реальна загроза збереженню виявленого на Поштовій площі унікального археологічного комплексу, просимо Вас зупинити процес, який поховає ідею створення тут музею сучасного європейського рівня, що має стати візиткою нашого древнього міста. Своєчасним буде і нагадати забудовнику-інвестору об'єкту багатофункціонального призначення про кримінальну відповідальність за дії, що спричиняють знищення або пошкодження виявлених археологічних об'єктів.

Оскільки ідея музеєфікації «in situ» добре збережених дерев'яних об'єктів давньоруського та пізньосередньовічного часу вже оволоділа громадкістю, відмова від її реалізації нанесе значної шкоди іміджу влади. Вихід із патової ситуації, що виникла, ми бачимо у втіленні в життя пропозиції, з якою Центр археології Києва ще минулого року звернувся до керівництва Департаменту культури КМДА (див. два листи на ім'я директора Департаменту Д.О.Попової), запропонувавши укласти в питанні музеєфікації довгостроковий Договір про партнерство і співробітництво між Центром археології Києва і Департаментом культури КМДА.

Першочерговими завданнями такого співробітництва мають стати:

- затвердити Програму з консервації та музеєфікації ділянки прибережного міського кварталу середньовічного Києва XI-XVIII ст. на Поштовій площі та розробити графік науково-проектних робіт та їх фінансового забезпечення;

- створити тимчасову дирекцію майбутнього музею, яка замінить малоефективну діяльність Дирекції будівництва шляхово-транспортних споруд м. Києва та забезпечить фінансово та організаційно процес досліджень та музеєфікації археологічного комплексу на Поштовій площі;

- доручити КНМЦ по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій провести разом із Центром археології Києва оптимізацію меж заповідника «Стародавній Київ» – з наданням території Поштової площі у м. Києві статусу пам'ятки археології національного значення;

- з метою популяризації ідеї музеєфікації унікальної пам'ятки та надання оперативної інформації про хід і результати археологічних робіт на Поштовій площі створити при Центрі археології Києва періодичне видання науково-популярного вісника.

В умовах, коли історична частина міста зазнає все більш радикальної перебудови, довгострокова Програма співробітництва між Центром археології Києва та Департаментом культури КМДА сприятиме консолідації зусиль фахівців багатьох галузей (археологів, мистецтвознавців, архітекторів-містобудівників та ін.) у питанні збереження культурно-історичної спадщини, сприяючи тим самим піднесенню міжнародного іміджу Києва й України.

З повагою.
директор Центру археології Києва **М.А. Сагайдак**

Додаток 1 Експертна оцінка проекту Інституту арх. НАНУ

000425

Хорошо!

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

NATIONAL UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY
12, Cerkovy Shahorodnyi lane,
01130, Kyiv-130, UKRAINE,
Tel.: 418 27 75, Fax: 418 33 06;
E-mail: secretary@iaesnu.org.ua

№ 31/01-К 230.03 від 22.03.17

На Ваш № _____

Експертна оцінка Інституту археології НАН України Проекту "Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі м. Києва. Будівництво об'єкту багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі (II черга). Коригування"

Інститут археології НАН України у відповідь на лист №31-652 від 22.03.2017 р. щодо погодження скоригованого проекту в частині зміни вхідної групи об'єкту №1 по об'єкту "Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі м. Києва. Будівництво об'єкту багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі (II черга). Коригування", повідомляє:

1. У наданому на погодження томі I відсутнє перше завдання на проектування об'єкту "Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі м. Києва. Будівництво об'єкту багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі". У томі подано Доповнення до завдання на коригування проекту, але **його не можна брати до розгляду, оскільки воно не оформлене згідно норм, передбачених ДБН**: із п'яти необхідних підписів – на титульній сторінці – є тільки два.

2. Як відомо, під час виконання земляних робіт на території будівництва виникли "обставини непереборної сили" – археологічні об'єкти. Це вимагало внесення змін до початкового завдання, а відтак і коригування всього проекту, що, як видно із представленої документації, було цілковито проігноровано. Інакше кажучи, не були враховані нові юридично-правові обставини, що виникли в частині охорони культурної спадщини, а саме: зміна статусу території забудови. Як на пам'ятку археології, занесену до Державного реєстру під № 972-Кв, на неї поширюється дія "Закону про охорону культурної спадщини" та "Закону про охорону археологічної спадщини". У наданому проекті немає жодного документального

підтвердження наявності відповідної (проектно-пошукової) документації, яка б враховувала наявність на території будівництва пам'ятки археології.

3. Ще в 2013 році для об'єкту проектування на Поштовій площі було зроблено розрахунок категорії складності, згідно з яким його віднесли до IV категорії. Але в томі І **відсутній такий висновок експертизи,** а сама довідка про розрахунок категорії складності підписана тільки трьома з необхідних чотирьох посадових осіб, тому вона не може бути визнана дійсною. У цьому документі, а саме в п. 6, натрапляємо на такий оригінальний вислів: *"Об'єкт розташований в охоронній зоні об'єктів культурної спадщини, але не є об'єктом культурної спадщини"*. Що це – свідчення фахової некомпетентності осіб, які підписали документ, чи спроба словесною казуїстикою приховати дійсний зміст?

4. У зв'язку з наявністю низки недоліків і фактів очевидного порушення пам'яткоохоронного законодавства, як у І томі поданого проекту, так і в проекті початковому, що з невідомих нам причин не надавався на погодження Інституту археології НАН України, вважаємо можливим повернутися до розгляду цього питання тільки після виконання наступних умов:

а) негайно призупинити будівельні роботи, які ведуться з грубим порушенням законодавства України;

б) скоригувати завдання на проектування за участі Інституту археології НАН України;

в) скоригувати проектно-пошукову документацію і знову подати її на погодження до Інституту археології НАН України;

г) згідно з вимогами чинного законодавства, які передбачають коригування проекту в пункті обмежень у зв'язку із суттєвими змінами технічних та техніко-економічних показників (більше ніж на 5%), необхідно отримати нові містобудівні умови та обмеження.

Директор Інституту археології,
член-кореспондент НАН України — В.П. Чабай

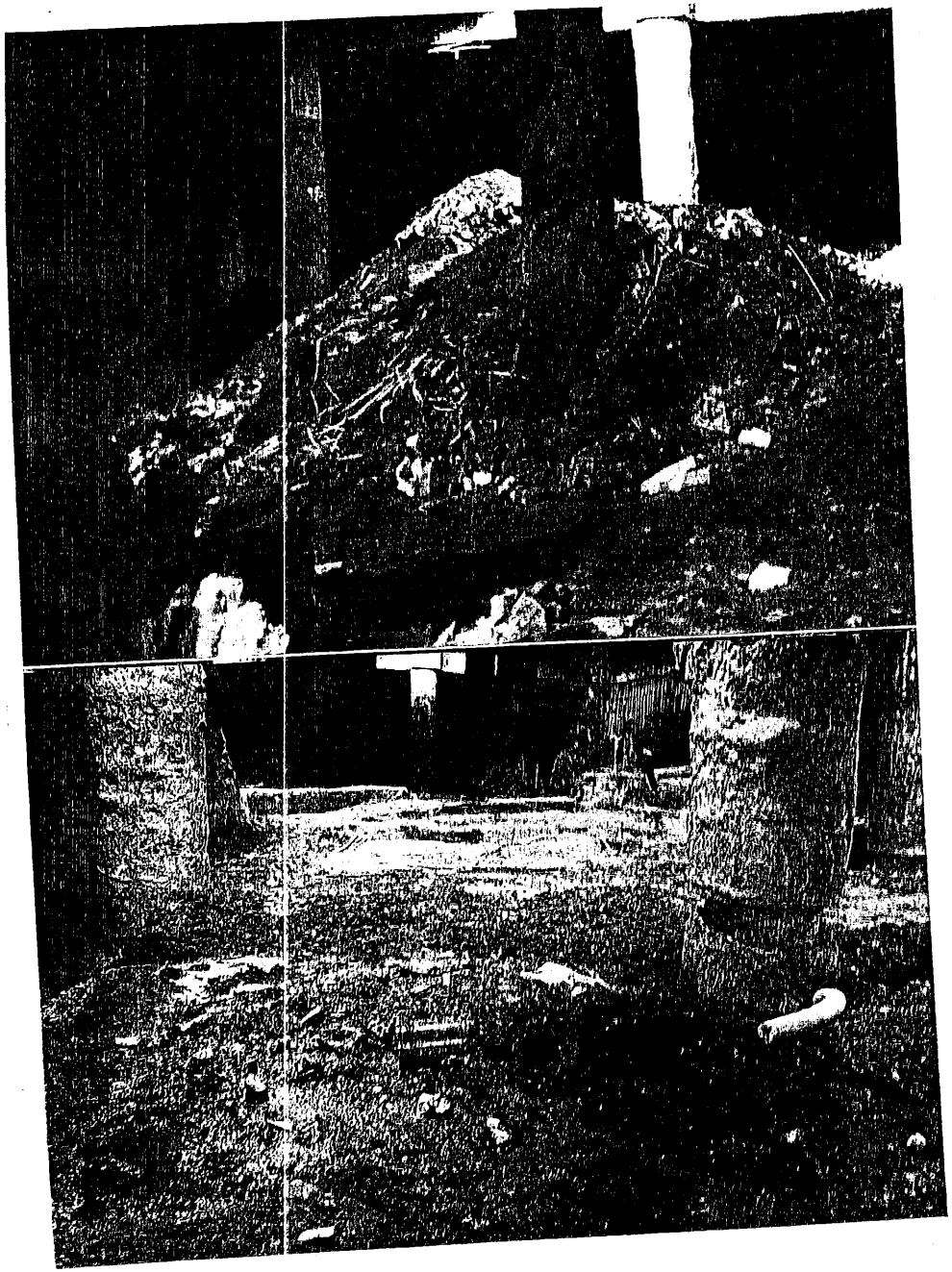

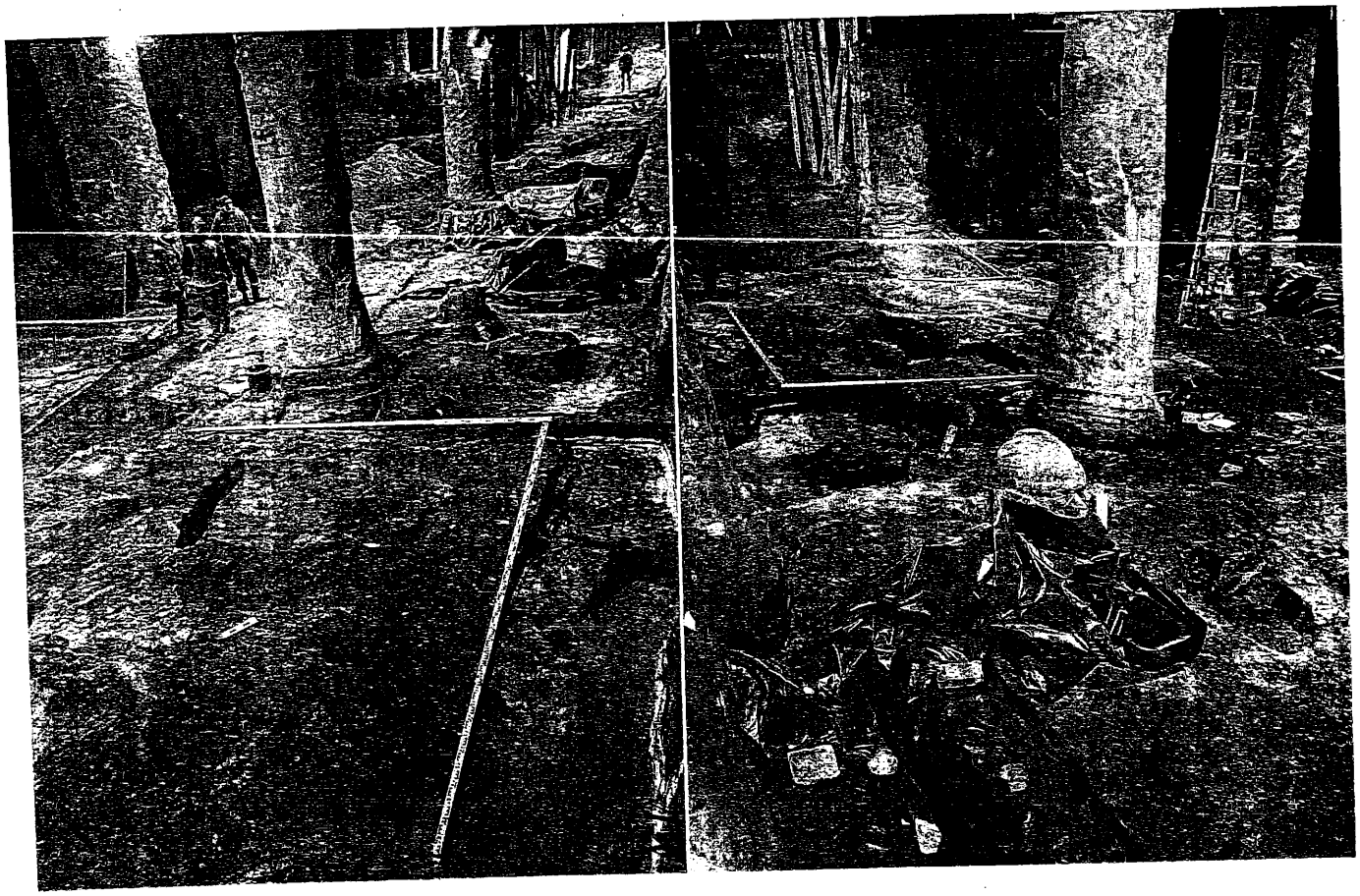

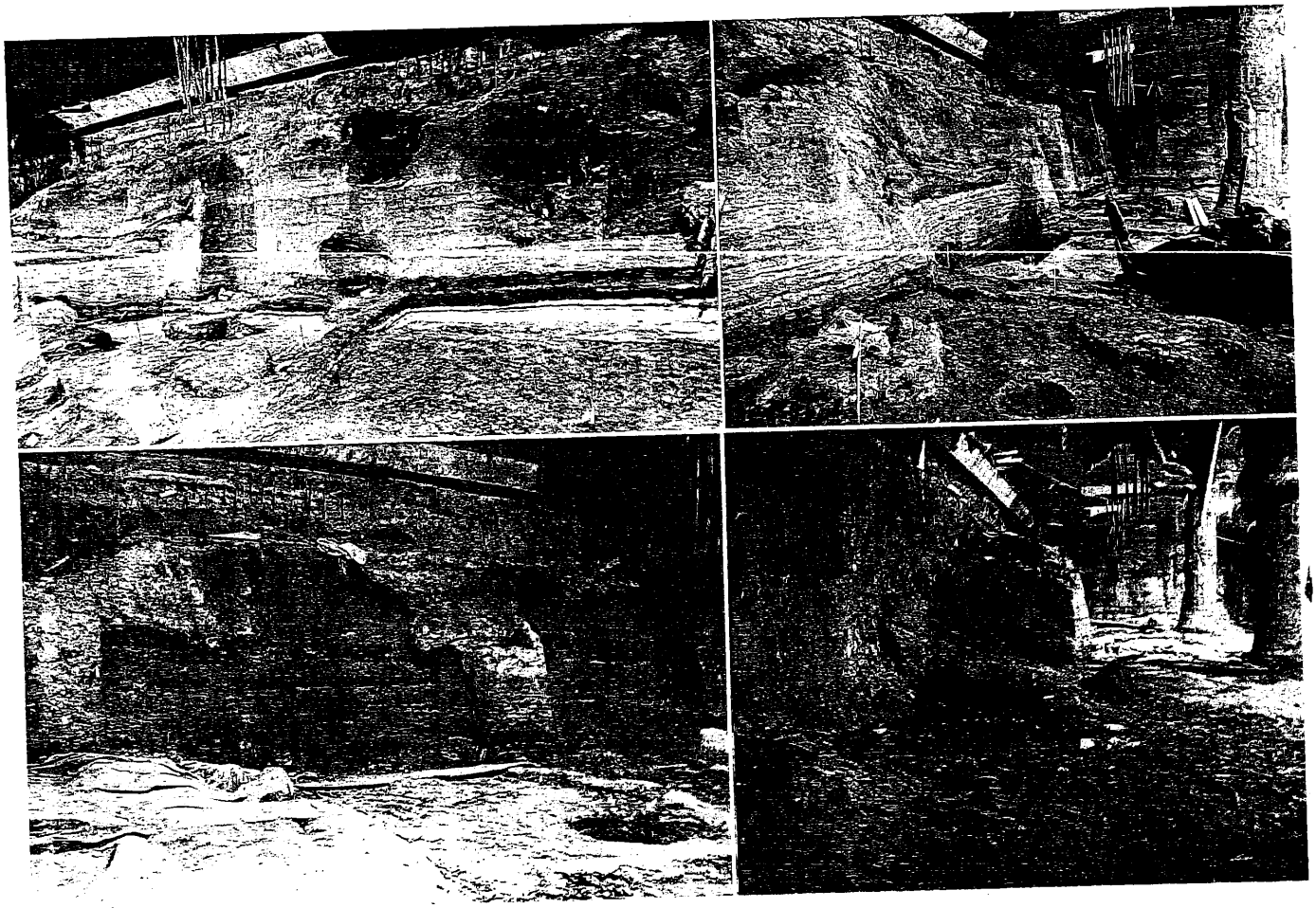

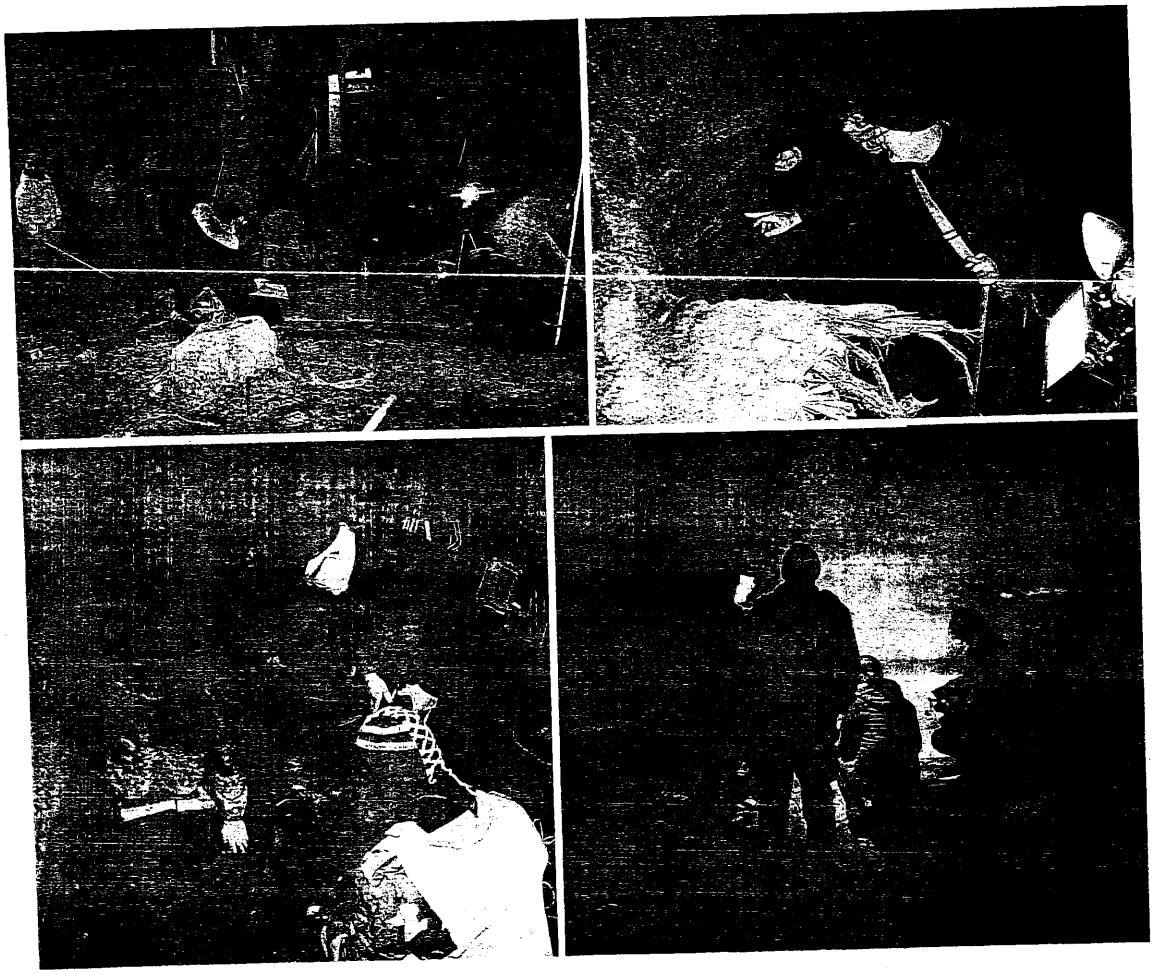

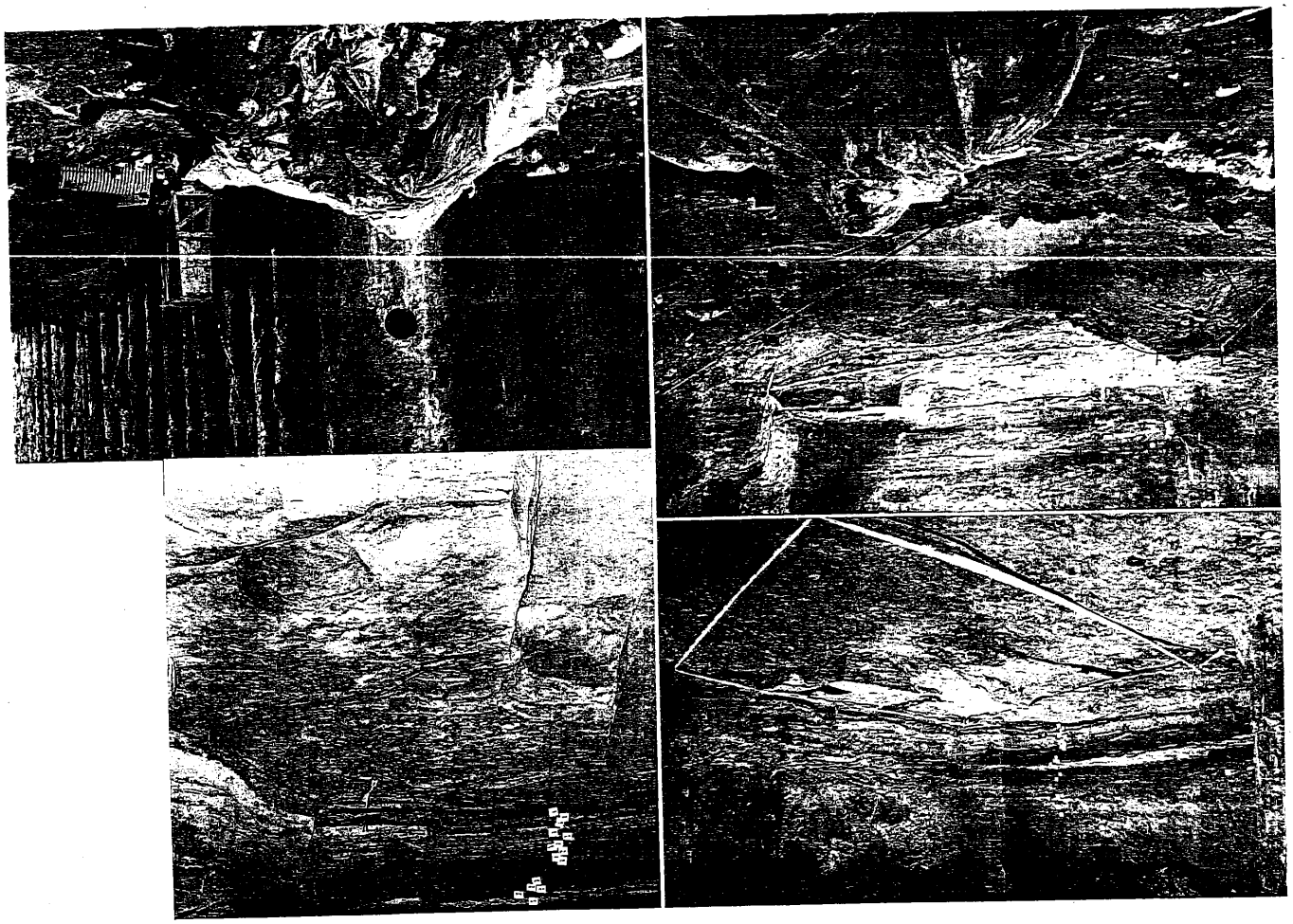

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ
проспект Героїв Сталінграда, 12,
04210, Київ-210, УКРАЇНА
Тел.: 418 27 75, факс: 418 33 06;
E-mail: sekretar@lananu.org.ua

NATIONAL UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCE
INSTITUTE OF ARCHAEOLOG
12, Genav Stalingrada ave.,
04210, Kyiv-210, UKRAINE.
Tel.: 418 27 75, fax: 418 33 06;
E-mail: sekretar@lananu.org.ua

№ 125/01-10-522 «06» липня 2017 р.
На Ваш № 31-1613 від 05.07.17

Директору КП «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд м. Києва»
Калініну М.В.

Шановний Максиме Володимировичу!

На Ваш лист від 05.07.2017 р. № 31-1613 щодо узгодження проектної документації по об'єкту «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі. Будівництво об'єкта багатофункціонального призначення та коригування комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі окремою чергою будівництва (II черга). Коригування» та надання роз'яснення щодо виконання наступного етапу будівельних робіт в підземній частині Об'єкта, повідомляємо таке.

Інститут археології НАН України розглянув скориговану проектну документацію і в межах своєї компетенції, враховуючи погодження Міністерства культури України від 13.05.2017 № 265/10/61-17, узгоджує проектні рішення, що містяться в наданій проектній документації по об'єкту «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі. Будівництво об'єкта багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі окремою чергою будівництва (II черга). Коригування».

Інститут археології НАН України вважає за необхідне (беручи до уваги лист ТОВ «Альтіс-Констракшн» від 23.12.2016 № 23/12-04 щодо небезпеки виникнення аварійного руйнування паль огороджувального котловану під час розкопок Центру археології Києва до відмітки 98.130 без влаштування монолітної плити, що має /за висновком ДП «НДІБК»/) забезпечити міцність конструкцій огородження котловану/ Центру археології Києва *терміново призупинити розробку ґрунту* нижче відмітки 100.130 до влаштування згаданої плити, а «Дирекції будівництва шляхово-транспортних споруд м. Києва» *терміново спорудити монолітну плиту* для розкріплення паль огороджувального котловану згідно Проекту « 031218-КІП-ОБ1 доповнення до проекту організації будівництва (коригування)». Після її влаштування надати доступ Центру археології Києва для продовження археологічних розкопок до відмітки 95,000.

Інститут археології також вважає необхідним здійснити сплати за вже виконані роботи ЦАК згідно поданим актам. Відсутність останніх унеможливлює ритмічне та результативне проведення розкопок на об'єкті.

Директор Інституту археології,
член-кореспондент НАН України Р.П. Чабай

КП ДИРЕКЦІЯ БУДІВНИЦТВА ШТС
№ 1599

00657

141855

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail: kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код СДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

07.06.2017 № 001-1508

на № _____ від _____

Депутатові Київської міської ради
Гусовському С. М.

Про стан археологічних
розкопок на Поштової площі

Шановний Сергію Михайловичу!

Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) на Ваше депутатське звернення від 03.05.2017 № 08/279/08/028-813 щодо стану археологічних розкопок та концепції музеєфікації археологічних знахідок на Поштовій площі повідомляє.

З метою збереження та дослідження ділянки Середньовічного Києва на Поштовій площі розроблено план організаційних та наукових заходів збереження, дослідження, консервації і музеєфікації ділянки прибережного кварталу XI-XII сторіч. Для цього у 2016 році Департамент культури розробив облікову документацію та передав до Міністерства культури України з метою занесення ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва XI-XII сторіч на Поштовій площі до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. У грудні 2016 року Міністерство культури України видало наказ про занесення зазначеного кварталу Середньовічного Києва на Поштовій площі до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятки археології місцевого значення.

Під час будівництва об'єкта багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі окремою чергою у складі проекту «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі» фахівці державного підприємства «Центр археології Києва Інституту археології НАН України» (далі – Центр археології) виконують археологічні роботи, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів інвестора – ТОВ «ХЕНСФОРД-УКРАЇНА».

Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 28.10.2015 № 1055 «Про збереження, дослідження та консервацію (в тому числі шляхом проведення експериментальних робіт) археологічних знахідок на ділянці прибережного міського кварталу Середньовічного Києва на Поштовій площі» замовником робіт визначено комунальне підприємство «Дирекція будівництва шляхово-

транспортних споруд м. Києва». Підрядною організацією в установленому порядку визначено Центр археології.

Затвердженим в установленому порядку проектом реконструкції транспортної розв'язки на Поштовій площі м. Києва (перша черга будівництва) передбачено кошти на виконання комплексу досліджень та наукової обробки археологічних знахідок для створення підземного археологічного музею та інших експериментальних робіт. Для початку виконання цих робіт Центру археології у квітні цього року перераховано кошти обсягом 1,25 млн грн.

Додатково інформуємо, що Центру археології доручено розробити та погодити концепцію майбутнього археологічного музею, завершальним етапом якої є 3D-моделювання майбутньої музейної експозиції. За інформацією археологів, на сьогодні знайдено печатки, бочки, залишки деревини та кераміки тощо. До кінця другого півріччя 2017 року археологи зобов'язані надати археологічний звіт щодо знайдених артефактів, які в подальшому пройдуть процедуру консервації, реставрації та музеєфікації, що дасть змогу експонувати їх у майбутньому археологічному музеї, після чого інвестору – ТОВ «ХЕНСФОРД-УКРАЇНА» – буде надано рекомендації щодо передбачення в коригованій науково-проектній документації виділення відповідної площі забудови на першому нижньому поверсі інвестиційного об'єкта № 1 «OPEN SPACE».

З повагою

Виконуючий обов'язки голови Г. Пліс

Федотов 235 63 21
Калінін 284 77 41

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

Адреса порушення: *м. Київ, Поштова площа.*
Порушник: *КП «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд міста Києва» (ЄДРПОУ: 05445267)*
Адреса порушника: *01014, м. Київ, вул. Командарма Каменєва, 6*
Кому: *директору – Калініну М.В.*

ПРИПИС № 403/п від «10» липня 2017 року

Відповідно до п. 14 ч. 1 ст. 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини» Департамент культури (далі – Департамент) повідомляє:

Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятку археології (наказ Міністерства культури України від 06.12.2016 № 1162, охоронний № 972-Кв). Розташовується у Центральному історичному ареалі міста (рішення Київської міської ради від 28.03.2002 №370/1804); в межах археологічної охоронної зони (розпорядження Київської міської державної адміністрації від 17.05.2002 № 979); в межах території пам'ятки ландшафту та історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпро» (наказ Міністерства культури і туризму України від 03.02.2010 № 58/0/16-10 у редакції наказу Міністерства культури України від 16.06.2011 № 453/0/16-11).

Відповідно до інформації наданої Центром археології Києва Інституту археології Києва Інституту археології НАН України (лист від 19.06.2017 вх. № 21284), який проводить археологічні розкопки та археологічні дослідження в рамках проекту «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі м. Києві. Будівництво об'єкту багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі», на зазначеній ділянці виникла загроза знищення культурного шару, що, відповідно, може призвести до матеріальних збитків у розмірі більш ніж 71 млн. грн.

Враховуючи неможливість подальшого виконання робіт з археологічного нагляду та археологічних досліджень ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва на Поштовій площі, Департаментом

проведено нараду за участю представників Департаменту будівництва та житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Центру археології Києва Інституту археології НАН України, Науково практичного центру «Реконструкції історичного середовища», Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ», представників громадськості та КП «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд міста Києва», за результатами якої було прийнято рішення, в тому числі, призупинити виконання будівельних робіт до вирішення питання щодо узгодження технології проведення будівельних робіт з методикою проведення археологічних досліджень в межах Закону України «Про охорону археологічної спадщини».

За для необхідності продовження комплексу заходів з дослідження ділянки Середньовічного Києва на Поштовій площі, з урахуванням положень, зокрема, ст. 29 Закону України «Про охорону культурної спадщини»,

Департамент, з метою захисту та збереження пам'ятки, ВИМАГАЄ:

1. З дня отримання цього припису припинити виконання будівельних робіт на ділянці, яка досліджується;

2. Розробити технологію проведення наступного етапу будівельних робіт узгоджену з методикою археологічних досліджень, в межах Закону України «Про охорону археологічної спадщини»;

3. З урахуванням вимог п. 2 цього припису та листа Департаменту від 10.02.2017 № 060-842 надати на розгляд в установленому порядку до Департаменту узгоджений проект «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі м. Києва. Будівництво об'єкта багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі (II черга). Коригування.»;

4. Після виконання вимог п.2 та п.3 цього припису отримати дозвіл, в тому числі, Департаменту для подальшого виконання робіт на вказаному об'єкті.

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про охорону культурної спадщини», приписи органів охорони культурної спадщини є обов'язковими для виконання всіма юридичними та фізичними особами.

Про виконання припису обов'язково письмово повідомити відділ інспекції державного контролю об'єктів культурної спадщини та археологічного нагляду Управління збереження історичного середовища та охорони об'єктів культурної спадщини Департаменту за адресою: м. Київ, вул. Спаська, 12.

Додатково інформуємо, що відповідно до ст. 43 Закону України «Про охорону культурної спадщини» за умисне незаконне знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини чи їх частин винні особи притягаються до кримінальної відповідальності відповідно до закону.

За порушення законодавства про охорону культурної спадщини відповідний орган охорони культурної спадщини накладає на порушників фінансові санкції, які підлягають сплаті/стягненню в установленому законом порядку.

Особи, що склали припис:

Головний спеціаліст _____ Азатьян В.О.

Головний спеціаліст _____ Лучкіна Ю.В.

Примірник припису одержав

_____
(прізвище, ім'я та по батькові керівника (уповноваженої особи) юридичної особи, фізичної особи /фізичної особи – підприємця)

_____ (дата) _____ (підпис)

Примірник припису надіслано поштою: Київ-71, № Р 04071 31675474 12.04.2017
(оператор поштового зв'язку, дата, номер поштового відправлення)

тел./факс.: 044-425-92-16

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

26.07.2017 № 060-08/КО-7363(п)-739

на вх. № 08/КО-7363 (п) від 25.07.2017

Заступнику керівника апарату
Київської міської державної
адміністрації
Ситніченку Є. В.

Шановний Євгене В'ячеславовичу!

На виконання доручення керівництва Київської міської державної адміністрації, Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) опрацював електронну петицію, яка має назву: «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» від 26.07.2017 № 6129 (автор – Галімов Акім Альфадович). За результатами опрацювання доручення повідомляємо наступне.

Департамент підтримує положення вказаної петиції і вживає відповідні заходи із збереження, дослідження, консервації і музеєфікації ділянки прибережного кварталу середньовічного Києва на Поштовій площі. Для цього Київською владою передбачено виділення коштів з міського бюджету у розмірі 27 млн. гривень.

За результатами виконаних робіт, відповідно до актів приймання-передачі, КП «Дирекція будівництва шляхо-транспортних споруд» було сплачено виконавцю робіт – ТОВ «Науково-практичний центр реставрації історичного середовища», за рахунок міського бюджету, 1 254,5 тис. грн.

Станом на сьогодні археологічні дослідження призупинені через технологічний процес будівництва. Подальші археологічні дослідження небезпечні та можуть становити загрозу життю людей під час виконання робіт. Замовнику робіт та інвестору доручено опрацювати технологію наступного етапу проведення будівельних робіт та археологічних досліджень, залучивши до цього Центр археології НАН України з визначенням термінів виконання робіт.

Відповідно до інформації, наданої Центром археології Києва Інституту археології Києва НАН України (лист від 19.06.2017 вх. № 21284), який проводить археологічні дослідження на Поштовій площі на зазначеній ділянці

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

26.07.2017 № 060-08/КО-7363(п)-739

на вх. № 08/КО-7363 (п) від 25.07.2017

Заступнику керівника апарату
Київської міської державної
адміністрації
Ситніченку Є. В.

Шановний Євгене В'ячеславовичу!

На виконання доручення керівництва Київської міської державної адміністрації, Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) опрацював електронну петицію, яка має назву: «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» від 26.07.2017 № 6129 (автор – Галімов Акім Альфадович). За результатами опрацювання доручення повідомляємо наступне.

Департамент підтримує положення вказаної петиції і вживає відповідні заходи із збереження, дослідження, консервації і музеєфікації ділянки прибережного кварталу середньовічного Києва на Поштовій площі. Для цього Київською владою передбачено виділення коштів з міського бюджету у розмірі 27 млн. гривень.

За результатами виконаних робіт, відповідно до актів приймання-передачі, КП «Дирекція будівництва шляхо-транспортних споруд» було сплачено виконавцю робіт – ТОВ «Науково-практичний центр реставрації історичного середовища», за рахунок міського бюджету, 1 254,5 тис. грн.

Станом на сьогодні археологічні дослідження призупинені через технологічний процес будівництва. Подальші археологічні дослідження небезпечні та можуть становити загрозу життю людей під час виконання робіт. Замовнику робіт та інвестору доручено опрацювати технологію наступного етапу проведення будівельних робіт та археологічних досліджень, залучивши до цього Центр археології НАН України з визначенням термінів виконання робіт.

Відповідно до інформації, наданої Центром археології Києва Інституту археології Києва НАН України (лист від 19.06.2017 вх. № 21284), який проводить археологічні дослідження на Поштовій площі на зазначеній ділянці

повними обставинами, а саме набуття об'єктом статусу пам'ятки та намірів КМДА музеєфікації знайдених артефактів і створення музею внести відповідні корективи.

Звернутися до Міністерства культури України з пропозицією включити в оновлену робочу групу Мінкульту голову Постійної комісії Київради культури, туризму та інформаційної політики Муху В. В. та депутата Київради Поживанова О. М.

На засіданні робочої групи Мінкульту опрацювати питання варіантів концепції майбутнього археологічного музею та розглянути можливість проведення міжнародного конкурсу з метою визначення архітектурної концепції майбутнього археологічного музею з визначенням музейного простору.

З повагою

В. о. заступника директора Департаменту –
начальника Управління збереження
історичного середовища та
охорони об'єктів культурної спадщини О. Никоряк

Печінкін. 425 92 16

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

VIII СКЛИКАННЯ

ПОСТІЙНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36 *тел.:(044)202-72-25, тел./факс(044)202-73-05*

01.08.2017 №08/292-349

Керівнику апарату
Київської міської
державної адміністрації
Бондаренку В.В.

Шановний Володимире Володимировичу!

Відповідно до п.5.5. Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій, затвердженого рішенням Київської міської ради від 09.02.2017 №817/1821 доводимо до Вашого відома, що на виконання доручення заступника міського голови – секретаря Київської міської ради В. Прокопіва від 24.07.2017 №08/КО-7363 (п) постійна комісія Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики на своєму засіданні 31.07.2017 розглянула підтриману електронну петицію «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі!» (автор: Галімов Акім Альфадович) та підтримала положення зазначеної петиції.

Додаток: витяг з протоколу №15 позачергового засідання постійної комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики (Комісії) від 31.07.2017 на 3 арк.

З повагою

Голова комісії В. Муха

Т. Ігнатенко
202-73-05

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

VIII СКЛИКАННЯ

ПОСТІЙНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36 *тел.:(044)202-72-25; тел./факс(044)202-73-05*

31.07.2017 № 08/292-348

Витяг з протоколу № 15
позачергового засідання постійної комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики (Комісії)

м. Київ 31.07.2017

Присутні депутати Комісії: ***Муха Вікторія Вячеславівна*** *– голова Комісії,* ***Бенюк Богдан Михайлович*** *– заступник голови Комісії,* ***Поживанов Олександр Михайлович*** *– секретар Комісії (відсутній під час повторного розгляду та голосування за питання №9),* ***Березницька Людмила Іванівна*** *– член Комісії (відсутня під час розгляду питань №№ 3,4,5,6, першої частини розгляду питання №9),* ***Таранов Андрій Володимирович*** *– член Комісії (присутній при формуванні порядку денного та обговоренні питання №1).*

Присутні та запрошені:

Сиротюк Юрій Миколайович – депутат Київської міської ради;

Мірошніченко Ігор Михайлович – депутат Київської міської ради;

Шуляк Микола Васильович – заступник директора – начальник управління економіки та фінансів Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

Никоряк Олександр Дмитрович – виконуючий обов'язки заступника директора Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

Груздо Сергій Миколайович – заступник генерального директора Київського науково-методичного центру по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій;

Печінкін Андрій Віталійович – заступник начальника відділу Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

Моця Богдан Олександрович – заступник начальника управління охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

Бугрим Дмитро Петрович – начальник відділу супроводження інвестиційних проектів Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

Галімов Акім Альфадович – автор підтриманої електронної петиції №6129;

Сагайдак Михайло Андрійович – директор Центру Археології Києва Національної академії наук України;

Лісневський Роман Сергійович – перший заступник директора комунального підприємства «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд м. Києва»;

Олійник Валерій Миколайович – представник компанії Хенсфорд Україна;

Гончаренко Анна Володимирівна – керівник ГО «ГР Почайна»;

Токарева Ніна Анатоліївна – представник ГО «ГР Почайна»;

Голосували за порядок денний в цілому:
«За» - 5, «Проти» - 0, «Утримався» - 0.
Рішення прийняте.

Порядок денний.

1. Розгляд доручення заступника міського голови – секретаря Київської міської ради В. Прокопіва щодо опрацювання *(відповідно до п.5.5 Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій)* **підтриманої електронної петиції** «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі!» (автор: Галімов Акім Альфадович).

По питанню № 1.

Слухали: В.В. Муху про доручення заступника міського голови – секретаря Київської міської ради В. Прокопіва щодо опрацювання **підтриманої електронної петиції** «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі!» (автор: Галімов Акім Альфадович).

Проінформувала присутніх, що Комісія не має повноважень для вирішення питання по суті. Відповідно до Положення про порядок подання та розгляду електронних петицій, затвердженого рішенням Київської міської ради від 9 лютого 2017 року №817/1821 (із змінами та доповненнями внесеними рішенням Київської міської ради від 08.10.2015 №103/2006), а саме: п. 5.5 Відповідальна постійна комісія протягом п'яти робочих днів з дня надходження до неї відповідного доручення може розглянути електронну петицію на своєму засіданні за участю автора (ініціатора) електронної петиції (з урахуванням інформації, отриманої від відповідного структурного підрозділу виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та надати апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) свої пропозиції стосовно підтримки або не підтримки електронної петиції.

Виступили: Галімов А.А., Никоряк О.Д., Л.І. Березницька, О.М. Поживанов, Моця Б.О., Гончаренко А.В., Сагайдак М.А., Шуляк М.В., Олійник В.М.

Під час доповіді та обговорення зазначалося наступне. Представники громадськості та автор петиції висловили прохання, в разі підтримки вказаної петиції, при подальшому визначенні Київським міським головою, відповідальної особи за вирішення порушених в петиції питань та розробці

плану заходів, долучити пропозиції, надані громадськістю на адресу Комісії (додаються).

Представники Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Міністерства культури України та представник інвестора висловили повну підтримку положень петиції, в той же час, звернули увагу на відсутність до цього часу концепції збереження археологічних знахідок та створення музейного закладу і необхідності проведення всіх робіт у відповідності до чинного законодавства України. Обговорювалося питання призупинки археологічних досліджень, з міркувань безпеки, як таких, що можуть становити загрозу життю людей під час виконання робіт та напрямки вирішення вказаного питання шляхом опрацювання технології наступного етапу проведення робіт та досліджень спільно замовником, інвестором та Центром археології НАН України.

В.В. Муха: враховуючи обговорення, поставила на голосування питання щодо підтримки вказаної петиції.

Голосували: «за» - 4, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Ухвалили: - *повідомити апарат виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) про те, що Комісія* ***підтримує*** *положення електронної петиції «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі!» (автор: Галімов Акім Альфадович) №6129.*

- *апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) проінформувати Комісію про визначення відповідальної особи за вирішення порушених в петиції питань та план заходів, що буде розроблятись, в разі підтримки вказаної петиції Київським міським головою.*

Голова комісії Муха В.В.

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

25.10.2017 № 000-8053

на вх. № 37464 (005) від 23.10.2017

Директорові Департаменту
будівництва та житлового
забезпечення
Федотову К. П.

Шановний Костянтине Павловичу!

За дорученням керівництва Київської міської державної адміністрації, Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) опрацював депутатське звернення депутата Київської міської ради Михайленка В. О. від 19.10.2017 № 08/279/08/064-796 щодо продовження археологічних досліджень на Поштовій площі в місті Києві з метою створення археологічного музею і, діючи в межах повноважень, повідомляє.

На виконання електронної петиції «Просимо врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» (автор – Галімов Акім Альфадович), Департаментом розроблений план заходів з реалізації вказаної електронної петиції.

Планом заходів передбачено створення постійно діючої робочої групи з реалізації Петиції за участі представників громадськості та автора петиції, зупинення будівельних робіт на ділянці, що досліджується до завершення археологічних досліджень, узгодження технології виконання будівельних робіт і методів проведення археологічних досліджень, продовження археологічних досліджень та вивчення знайдених артефактів, їх консервація, реставрація та музеєфікація, опрацювання питання передачі музейної археологічної колекції для створення археологічного музею, опрацювання наукової концепції майбутнього археологічного музею, внесення змін до інвестиційного договору, проведення архітектурного конкурсу, визначення площі музейного простору, проектування музею, розробка та затвердження тематико-експозиційного плану. З метою реалізації зазначеного плану, його було надано на затвердження Київському міському голові.

Щодо опрацювання питання стосовно поновлення припису від 10.07.2017 № 403/п інформуємо, що станом на сьогодні вимоги вказаного припису є діючими. Зазначеним приписом замовнику було заборонено проведення будівельних робіт через небезпеку виникнення аварійного руйнування паль огороджувального котловану під час розкопок на земельній ділянці, що досліджується археологами. Подальші археологічні дослідження небезпечні та можуть становити загрозу життю людей під час виконання робіт.

Згідно листа Інституту археології НАН України від 06.07.2017 № 125/01-10-522, враховуючи небезпеку руйнації паль огороджувального котловану під час розкопок, Центру археології Києва рекомендовано терміново призупинити виїмку грунту нижче відмітки 100.130 до влаштування монолітної захисної плити. Замовнику робіт

рекомендовано терміново спорудити монолітну захисну плиту для розкріплення паль огороджувального котловану. Після влаштування захисної плити замовнику робіт доручено забезпечити доступ Центру археології Києва для продовження археологічних розкопок до відмітки 95.000.

Відповідно до наданого акту передачі ділянки для влаштування залізобетонної монолітної захисної плити (обичайки) на позначці 100.00, Центр археології Києва передав, а замовник робіт прийняв частину земельної ділянки в осях 14 та 15 до осі 18 для подальшого виконання запобіжних заходів із встановлення монолітної захисної плити на відмітці 100.00.

За підсумками проведеного 12.10.2017 інспекційного огляду, спеціалістами відділу інспекції державного контролю об'єктів культурної спадщини та археологічного нагляду Департаменту культури встановлено, що окрема частина земельної ділянки (в осях 14 та 15 до осі 18) досліджена археологами на відмітці 100.00 та підготовлена для встановлення монолітної захисної плити. На момент огляду зафіксовано часткове проведення археологічних досліджень на окремих участках земельної ділянки, що досліджується. На території розкопу працюють археологи та спеціальна техніка. Під час огляду будь-які будівельні роботи не виконувались.

З огляду на те, що станом на сьогодні археологічні роботи тривають на інших участках земельної ділянки, що досліджується, встановлення залізобетонної монолітної захисної плити не можливе у зв'язку з незавершеними археологічними дослідженнями на цих ділянках на відмітці 100.00, що може призвести до знищення археологічного культурного шару.

Враховуючи рекомендації центральних органів виконавчої влади щодо необхідності встановлення монолітної плити для забезпечення міцності конструкцій огородження котловану та з метою недопущення пошкодження археологічного культурного шару, Центру археології Києва спільно з замовником робіт необхідно прийняти узгоджене рішення стосовно технології та методики проведення подальших археологічних досліджень з урахуванням вимог законодавства про охорону археологічної спадщини.

З метою ефективного вирішення питання щодо проведення подальших археологічних досліджень на Поштовій площі та створення археологічного музею, рекомендуємо постійній комісії Київської міської ради з питань культури, туризму та інформаційної політики (далі – Постійна комісія) звернутися до Міністерства культури України з пропозицією оновити робочу групу по врегулюванню питань, пов'язаних із завершенням археологічних досліджень та музеєфікацією знахідок на Поштовій площі в м. Києві та включити в оновлену робочу групу Мінкульту голову Постійної комісії Муху В. В. та секретаря Постійної комісії Поживанова О. М.

З повагою

В. о. заступника директора Департаменту –
начальника Управління збереження
історичного середовища та
охорони об'єктів культурної спадщини О. Никоряк

Азатьян В. О.425 92 16

УКРАЇНА

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail: kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

15.11.2017 № СС1-3221

на № _____ від _____

Депутатові Київської міської ради
Михайленку В. О.

Про збереження археологічних
пам'яток під час реконструкції
Поштової площі

Шановний Владиславе Олеговичу!

Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) на Ваше депутатське звернення від 19.10.2017 № 08/279/08/064-796 щодо збереження археологічних пам'яток під час реконструкції Поштової площі повідомляє.

На сьогодні розроблено план організаційних та наукових заходів збереження, дослідження, консервації і музеєфікації ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва XI-XII сторіч на Поштовій площі. Наказом Міністерства культури України від 06.12.2016 № 1162 зазначений квартал занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятку археології місцевого значення.

Під час будівництва об'єкта багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі окремою чергою у складі проекту реконструкції транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі фахівці ДП «Центр археології Києва Інституту археології НАН України» проводять археологічні розкопки на позначці 100.130, як передбачено проектом.

Після влаштування плити перекриття на позначці 100.130, яка забезпечує жорсткість і стійкість конструкцій об'єкта багатофункціонального призначення, виконання археологічних розкопок буде продовжено. Без влаштування плити перекриття розкопки нижче позначки 100.130 проводити заборонено.

Додатково інформуємо, що Центру археології Києва доручено розробити та погодити концепцію майбутнього археологічного музею і до кінця 2017 року подати археологічний звіт щодо знайдених артефактів на Поштовій площі, які в подальшому пройдуть процедуру консервації, реставрації та музеєфікації, що дасть змогу експонувати їх у майбутньому археологічному музеї.

Фінансування усіх витрат, пов'язаних з будівництвом об'єкта інвестування, зокрема археологічні дослідження, проводиться за кошти інвестора.

З повагою

Голова В. Кличко

Федотов 235 63 21
Галина 285 40 87

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДИРЕКЦІЯ БУДІВНИЦТВА
ШЛЯХОВО-ТРАНСПОРТНИХ СПОРУД м. КИЄВА

01014, м. Київ, вул. Петра Болбочана, 6, тел. 284-77-41 ЄДРПОУ 05445267

29.12.17. № 81-8445.

Керівнику інформаційно-аналітичного відділу програми «Вікна-новини» ПрАТ «ММЦ-СТБ»
Волянюк Н. В.
03113, м. Київ, вул. Шевцова, 1

Копія:

Управління інформаційного забезпечення та доступу до публічної інформації

Щодо археологічних розкопок
на Поштовій площі

Шановна Наталія Володимирівна!

У комунальному підприємстві «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд м. Києва» розглянуто Ваше звернення щодо археологічних розкопок на Поштовій площі. За результатами опрацювання питання в межах компетенції повідомляємо.

Відповідно до наказу Міністерства культури України від 06.12.2016 № 1162 ділянку прибережного міського кварталу Середньовічного Києва XI-XII сторіч на Поштовій площі занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятку археології місцевого значення.

З метою збереження історико-культурної спадщини під час реалізації інвестиційного проекту будівництва об'єкта багатофункціонального призначення та комплексного благоустрою скверу на Поштовій площі у м. Києві, а також у підтримку петиції від 24.07.2017 № 6129 «Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі», Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розроблено та затверджено Київським міським головою план заходів, спрямованих на реалізацію завдань по збереженню знайдених артефактів на Поштовій площі та створенню археологічного музею.

Затвердженим в установленому порядку проектом реконструкції транспортної розв'язки на Поштовій площі м. Києва (перша черга будівництва), зокрема передбачено кошти на виконання комплексу досліджень та наукової обробки археологічних знахідок для створення підземного археологічного музею та інших експериментальних робіт. Програмою економічного і соціального розвитку м. Києва на 2017 рік передбачено фінансування по зазначеному об'єкту реконструкції у розмірі 11,9 млн. грн., з яких 1,25 млн. грн. використано на оплату археологічних досліджень.

Додатково інформуємо, що ДП «Центр археології Києва» Інституту археології Національної академії наук України доручено розробити та погодити концепцію майбутнього археологічного музею і до кінця 2017 року подати археологічний звіт щодо знайдених артефактів на Поштовій площі, які в подальшому пройдуть процедуру консервації, реставрації та музеєфікації, що дасть змогу експонувати їх у майбутньому археологічному музеї.

Потрапляння води на ділянку незавершеного будівництвом об'єкта багатофункціонального призначення пов'язане з інтенсивними у грудні місяці снігопадами та стрімким таненням снігу. На сьогодні завершено роботи з відкачування води з цієї ділянки. Фінансування усіх витрат, пов'язаних з будівництвом об'єкта інвестування, зокрема ліквідація наслідків снігопаду, проводиться за кошти інвестора.

З повагою
Директор М.Калінін

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

18.01.2018 № 0[illegible]-358

Заступнику голови Київської
міської державної
адміністрації
Резнікову О. Ю.

Шановний Олексію Юрійовичу!

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) інформує Вас про стан виконання протокольних доручень, напрацьованих під час виїзної наради з питань, пов'язаних із визначенням оптимального технічного рішення укріплення паль огороджувального котловану з метою забезпечення безпечного проведення археологічних досліджень ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва на Поштовій площі від 29.12.2017 № 007-1152.

На виконання п.1 Протоколу Центром археології Києва Інституту археології НАН України було надано план ділянки забудови з позначеною зоною розкопу для формування технічного завдання для здійснення відповідних інженерних розрахунків. Відповідно до п.2 Протоколу КП «Дирекція будівництва шляхо-транспортних споруд» (далі - Дирекція) спільно з інвестором та головним конструктором проекту, у строк до 05.01.2018, доручено опрацювати та сформувати, з урахуванням інформації наданої Центром археології Києва, відповідне технічне завдання та забезпечити проведення інженерних розрахунків ДП «ДНДІБК». Оскільки станом на 15.01.2018 інформація від Дирекції щодо стану виконання п.2 Протоколу не надходила, Департаментом направлено лист з проханням надати актуальну інформації щодо стану виконання вказаного протокольного доручення.

З повагою

Заступник директора Департаменту –
начальник управління збереження
історичного середовища та
охорони об'єктів культурної спадщини О. Пикоряк

Дочина 125-92-16

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

бульвар Т.Шевченка, 3, м. Київ, 01004, тел.: (044) 279-61-09, факс: 279-59-64
Код ЄДРПОУ 02231933

31.01.2018 № 000-999

Заступнику голови Київської
міської державної
адміністрації
Резнікову О. Ю.

Шановний Олексію Юрійовичу!

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) інформує Вас про стан виконання протокольних доручень, напрацьованих під час виїзної наради з питань, пов'язаних із визначенням оптимального технічного рішення укріплення палі огороджувального котловану з метою забезпечення безпечного проведення археологічних досліджень ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва на Поштовій площі від 29.12.2017 № 007-1152.

На виконання п.2 Протоколу КП «Дирекція будівництва шляхо-транспортних споруд» було сформовано та надано Департаменту на погодження технічне завдання на створення науково-технічної продукції «Розрахункове обґрунтування можливості розробки ґрунту до позначки 98,000 м об'єкту № 1 без влаштування монтажної плити-перекриття («обичайки») на позначці 100,00 м при будівництві об'єкта «Реконструкція транспортної розв'язки на Поштовій площі у Подільському районі. Будівництво об'єкта багатофункціонального призначення та комплексний благоустрій скверу на Поштовій площі (II черга)».

З повагою

Заступник директора Департаменту –
начальник управління збереження
історичного середовища та
охорони об'єктів культурної спадщини О. Никоряк

Ткаченко 425-92-16

УКРАЇНА

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)**

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail: kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

01.03.2018 № 11-2135

на № _____ від _____

Народному депутатові України
Луценку І. В.

Про надання пам'ятці археології
«Ділянка прибережного міського кварталу
Середньовічного Києва» XI–XIX ст.
статусу національного значення

Шановний Ігоре Вікторовичу!

Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) на Ваше депутатське звернення від 14.02.2018 № 11-2135/1 щодо надання пам'ятці археології «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва» XI–XIX ст. статусу національного значення повідомляє.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про охорону археологічної спадщини» державний облік археологічної спадщини здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини. Порядок ведення обліку визначає Кабінет Міністрів України.

Державний облік археологічної спадщини, до якої належить зазначена пам'ятка археології, включає, крім виявлення, фіксації, визначення наукової і культурної цінності, також облік, інвентаризацію та паспортизацію об'єктів культурної спадщини.

Згідно з пунктом 5 статті 5 Закону України «Про охорону культурної спадщини» подання Кабінету Міністрів України пропозицій про занесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та про внесення змін до нього щодо пам'яток національного значення належить до повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, – Міністерства культури України.

Водночас у 2015 році Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) як місцевий орган охорони культурної спадщини забезпечив підготовку та подання облікової документації (облікової картки, короткої історичної довідки,

фотофіксації, акта технічного стану) до Міністерства культури України, на підставі якої об'єкт занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України місцевого значення.

Занесення об'єкта до Державного реєстру нерухомих пам'яток України національного значення можливе після остаточного закінчення науково-дослідних та археологічних робіт на пам'ятці та внесення відповідних змін до облікової документації.

Департамент культури видав припис від 10.07.2017 № 403/п, яким замовнику робіт, КП «Дирекція будівництва шляхо-транспортних споруд», заборонено проведення будівельних робіт до закінчення археологічних досліджень. На теперішній час на пам'ятці археології будь-які роботи припинено. Інституту археології НАН України надано потрібні матеріали для виконання робіт з консервації на зимовий період нерухомих дерев'яних об'єктів на Поштовій площі.

З повагою

Голова В. Кличко

Попова
Азатьян 425 05 25

004

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

вул. Пирогова, 7-а, м. Київ, 01030, Україна
тел. (044) 234-50-07, факс (044) 234-41-03

NATIONAL INSTITUTE FOR STRATEGIC STUDIES

7 A Pyrohova St., Kyiv 01030, Ukraine
tel. (044) 234-50-07, fax (044) 234-41-03

19.03.2018 № 2021/153

Київська міська державна адміністрація
27.03.2018 № 11131

Голові Київської міської державної адміністрації
КЛИЧКУ В. В.

Шановний Віталію Володимировичу!

Надсилаємо Вам аналітичну записку «Проблеми збереження та музеєфікації археологічних знахідок на Поштовій площі в Києві як ілюстрація проблем охорони культурної спадщини в Україні», підготовлену фахівцями Національного інституту стратегічних досліджень.

Додаток: на 8 арк. у 1 прим.

З повагою

Перший заступник директора Інституту **О.С. ВЛАСЮК**

Черненко 234-12-90

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА МУЗЕЄФІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ ЗНАХІДОК НА ПОШТОВІЙ ПЛОЩІ В КИЄВІ ЯК ІЛЮСТРАЦІЯ ПРОБЛЕМ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ

Анотація

Розглянуто проблему збереження історичних пам'яток на прикладі незадовільної ситуації із забезпеченням збереження археологічних знахідок на Поштовій площі (Київ), що склалася через неконсолідовану позицію міської влади з цього питання та розбіжності інтересів громадськості та забудовника. Запропоновано кроки щодо врегулювання подібних проблемних питань в інтересах українського суспільства та держави.

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА МУЗЕЄФІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ ЗНАХІДОК НА ПОШТОВІЙ ПЛОЩІ У КИЄВІ ЯК ІЛЮСТРАЦІЯ ПРОБЛЕМ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ

Відкриття у лютому 2015 р. в ході археологічних розкопок на Поштовій площі м. Києва залишків міської забудови XI–XII ст. стало резонансною подією у громадському та культурному житті України. На думку фахівців, дане відкриття є значним внеском у дослідження історії стародавнього Києва. Крім того, існує гіпотеза, що неподалік від цього місця, біля впадіння р. Почайни в Дніпро відбулося описане у «Повісті минулих літ» хрещення киян князем Володимиром у 988 р., завдяки чому збільшується історична і культурна цінність зроблених знахідок. Водночас ситуація, що склалася навколо цієї пам'ятки протягом наступних трьох років, у концентрованому вигляді віддзеркалює проблеми збереження культурної спадщини в Україні, насамперед: 1) відсутність дієвого контролю за дотриманням чинного законодавства, внаслідок чого спотворення або знищення об'єктів культурної спадщини у ході будівельних, ремонтних та інших робіт або внаслідок недбальства, забудова буферних зон пам'яток світового значення тощо часто залишаються без практичних наслідків; 2) недостатнє фінансування, через що обмежуються можливості дослідження і збереження пам'яток культурної спадщини, значна частина яких у багатьох регіонах України має незадовільний технічний стан.

Довідково. Археологічні дослідження на Поштовій площі проводилися з грудня 2014 р. на замовлення ТОВ «Хенефорд-Україна» — інвестора будівництва підземного торгівельно-розважального центру на Поштовій площі, який виграв інвестиційний конкурс у 2013 р. Після згаданого відкриття міністр культури В. Кириленко заявив, що археологічні знахідки мають бути внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України і музеєфіковані. У березні 2015 р. наказом Міністерства культури України була створена робоча група з координації дослідження і музеєфікації та організації адміністративних питань. 14 квітня 2015 р. голова Київської міської державної адміністрації В. Кличко заявив про необхідність продовження археологічних досліджень та музеєфікації знайдених пам'яток. Йшлося про створення підземного археологічного музею. Інвестор заявив про готовність виділити на це 20-25 млн грн[1]. Однак у листопаді 2015 р. директор Центру

[1] На Поштовій площі відкриють підземний музей [Електронний ресурс] – Режим доступу:

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА МУЗЕЄФІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ ЗНАХІДОК НА ПОШТОВІЙ ПЛОЩІ В КИЄВІ ЯК ІЛЮСТРАЦІЯ ПРОБЛЕМ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ

Анотація

Розглянуто проблему збереження історичних пам'яток на прикладі незадовільної ситуації із забезпеченням збереження археологічних знахідок на Поштовій площі (Київ), що склалася через неконсолідовану позицію міської влади з цього питання та розбіжності інтересів громадськості та забудовника. Запропоновано кроки щодо врегулювання подібних проблемних питань в інтересах українського суспільства та держави.

археології Києва М. Сагайдак заявив, що в ході будівництва ТРЦ археологічні пам'ятки можуть бути зруйновані і що подібні прецеденти вже були. Явні розбіжності інтересів інвестора та археологів спостерігалися і у 2017 р., коли на початку року інвестором було припинене фінансування археологічних досліджень, натомість на Поштовій площі будівельниками проводилися роботи, які перешкоджали проведенню розкопок і загрожували руйнацією вже знайдених пам'яток[2]. У липні 2017 р. археологічні дослідження були призупинені[3] і не поновлювалися. Всупереч цьому, у вересні 2017 р. заступник голови КМДА О. Спасибко стверджував, що «роботи щодо збереження, дослідження, консервації та музеєфікації... здійснюються за планом»[4]. У грудні 2017 р. заступник голови КМДА О. Резніков повідомив, що «було прийняте рішення про збереження зазначених археологічних знахідок на Поштовій площі шляхом музеєфікації в місці їх знаходження»[5].

Явно ненормальна ситуація зі збереженням археологічної пам'ятки на Поштовій площі стала предметом уваги громадськості, внаслідок чого у квітні 2017 р. групою активістів до КМДА була направлена електронна петиція «Врятувати безцінні археологічні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі», яка набрала понад 13 тис. голосів підтримки за мінімально необхідних 10 тис. 17 листопада план з реалізації даної петиції, що передбачає скасування договору з інвестором, припинення будівництва ТРЦ і створення на Поштовій площі історико-археологічного музею, був підписаний Київським міським головою В. Кличком.

8 листопада 2017 р. на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності за участю представників КМДА, Міністерства культури України, Інституту археології НАН України, ТОВ «Хенсфорд-Україна», зацікавлених громадських організацій, були констатовані відсутність консенсусу щодо виходу з критичної ситуації між громадськими організаціями, археологами та забудовником і практична бездіяльність міських органів виконавчої влади. Також було рекомендовано зупинити будівництво на Поштовій площі «до затвердження дорожньої карти археологічного

---

https://kiev.pravda.com.ua/news/553206192341f/

[2] Артефакти на Поштовій площі ризикують бути похованими під бетоном, на якому виросте торговий центр [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://kiev.pravda.com.ua/news/597ee4df87f75/

[3] Стенограма засідання Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://komkd.rada.gov.ua/uploads/documents/31851.pdf

[4] КМДА: створення музею на Поштовій та реконструкція розв'язки йде за планом [Електронний ресурс] Режим доступу: https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/2310853-kmda-stvorenna-muzeu-na-postovij-ta-rekonstrukcia-rozvazki-jde-za-planom.html

[5] Яким буде музей на Поштовій площі, вирішать експерти [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ua.interfax.com.ua/news/general/469803.html

дослідження території музеєфікації об'єкту культурної спадщини», «забезпечити затвердження дорожньої карти археологічного дослідження території музеєфікації об'єкту культурної спадщини, опрацювати питання фінансування і співфінансування музеєфікації пам'яток культурної спадщини та пов'язаних із ним рухомих предметів», «здійснити термінові заходи зі створення відповідного музею». За словами голови Комітету М. Княжицького, «забудовник хоче добудувати те, що є, бачення музеєфікації немає»[6].

Отже, незважаючи на те, що музеєфікація археологічних знахідок на Поштовій площі планувалася ще у 2015 р., не було зроблено жодних практичних кроків щодо її здійснення. Через брак фінансування і явні неузгодженості дій між археологами та будівельниками залишається під питанням подальше проведення археологічних досліджень. Також між інвестором та археологами існують розбіжності у баченні майбутнього музею.[7]

Те, що проблеми дослідження, збереження і музеєфікації археологічних знахідок на Поштовій площі до цього часу залишаються відкритими, виглядає дивним, оскільки ще 6 грудня 2016 р. Наказом Міністерства культури України № 1162 вони були включені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятка археології місцевого значення[8]. Згідно зі ст. 17 Закону України «Про охорону культурної спадщини», пам'ятки археології є державною власністю. Також і землі, на яких вони розташовані, «перебувають у державній власності або вилучаються (викуповуються) у державну власність в установленому законом порядку»[9]. Отже, з правової точки зору, питання статусу і форми власності пам'ятки на Поштовій площі, правомірності проведення на ній будівельних робіт були вирішені ще рік тому, що, однак, не завадило забудовнику вести й далі такі роботи. Таким чином була порушена ст.

[6] Стенограма засідання Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://kompkd.rada.gov.ua/uploads/documents/31851.pdf

[7] Стенограма засідання Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://kompkd.rada.gov.ua/uploads/documents/31851.pdf

[8] Наказ Міністра культури України "Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України" № 1162 від 06.12.2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://195.78.68.75/mcu/control/uk/publish/article?art_id=245177314&cat_id=244950594

[9] Закон України "Про охорону культурної спадщини" [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14/page2

24 згаданого закону, згідно якої «власник або уповноважений ним орган, користувач **зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані**, своєчасно проводити ремонт, **захищати від пошкодження, руйнування або знищення**», а також ст. 30, згідно якої «органи охорони культурної спадщини зобов'язані заборонити будь-яку діяльність юридичних або фізичних осіб, що створює загрозу пам'ятці». Також, згідно до ст. 6, управління збереження історичного середовища та охорони об'єктів культурної спадщини департаменту культури КМДА повинно було визначити межі території пам'ятки, затвердити зону охорони, встановити режим використання. Однак, як свідчать наведені вище факти, рішення, ухвалені на папері, не мали практичних наслідків.

Київська міська влада повинна була забезпечити проведення археологічних досліджень на цьому місці у повному обсязі до початку будівельних робіт і лише за результатами досліджень робити висновки стосовно доцільності та характеру майбутнього будівництва. Оскільки цього не було зроблено, то була порушена і ст. 37 Закону «Про охорону культурної спадщини», яка, по-перше, дозволяє проведення будівельних робіт, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, лише «після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт», і, по-друге, передбачає погодження органами охорони культурної спадщини проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок «з метою захисту об'єктів археології, у тому числі тих, що можуть бути виявлені». За даними археологів, які працювали на Поштовій площі з 2014 р., будівельні роботи були розпочаті до проведення археологічних досліджень і під час їх проведення не припинялися. Що стосується процедури відведення земельної ділянки під будівництво, то вона ніколи не проводилася[10]. Взагалі законність маніпуляцій з проектами реконструкції Поштової площі, внаслідок яких у 2012 р. до будівництва транспортної розв'язки (яке не

[10] Дилема Поштової площі: підземний музей чи ТРЦ? [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://hmarochos.kiev.ua/2017/12/22/dilema-poshtovoyi-ploshhi-pidzemniy-muzey-chi-trts/. Дело о Почтовой площади. Как решить конфликт вокруг средневековых артефактов [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://112.ua/statji/delo-o-pochtovoy-ploshhadi-kak-reshit-konflikt-vokrug-srednevekovyh-artefaktov-421399.html

потребує землевідведення) було «прив'язане» будівництво «об'єкта багатофункціонального призначення», тобто, ТРЦ (яке вимагає землевідведення), є окремою темою, яка обговорювалася у ЗМІ і яку неодноразово порушували представники громадськості.

Враховуючи зазначене, важко зрозуміти заяву заступниці Міністра культури України Т. Мазур, зроблену на згаданому вище засіданні Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності, про те, що «наша (Міністерства культури України) компетенція тут, на сьогодні, можливо, навіть на жаль, є найменшою, тому що ми є органом, який приймає рішення про внесення пам'ятки до реєстру і слідкує за станом збереження тих пам'яток, які внесені до реєстру»[11]. Адже з часу занесення об'єкту на Поштовій площі до Державного реєстру нерухомих пам'яток України основним питанням залишається саме питання його збереження.

Висновки щодо ситуації з археологічними пам'ятками на Поштовій площі

1. Будівництво ТРЦ на Поштовій площі було розпочато і здійснюється до цього часу з численними порушеннями Закону України «Про охорону культурної спадщини», внаслідок чого: а) звужуються можливості для археологічних досліджень даної території; б) знайдені археологами пам'ятки можуть бути пошкоджені чи знищені; в) музеєфіковані в обмеженому вигляді.

2. Включення об'єкту на Поштовій площі до Державного реєстру нерухомих пам'яток вже понад року не має практичних наслідків для його збереження, що ставить під сумнів дієздатність і компетентність Міністерства культури України як головного органу державної влади з охорони культурної спадщини.

3. Всупереч запевненням представників керівництва КМДА, які лунали з 2015 р., і позірній активності у постійних комісіях та робочих групах, питання збереження і музеєфікації пам'ятки на Поштовій площі й досі залишається

[11] Стенограма засідання Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://kompkd.rada.gov.ua/uploads/documents/31851.pdf

відкритим не лише на рівні практичного вирішення, але й на рівні концептуального забезпечення. Немає чіткого уявлення про те, в якій формі, в якому обсязі й на якій площі дана пам'ятка має бути музеєфікована.

4. Міська влада не має консолідованого бачення майбутнього археологічної пам'ятки на Поштовій площі; існують принаймні дві позиції: одна з яких передбачає максимальне врахування інтересів інвестора (тобто продовження будівництва ТРЦ), друга – припинення договору з інвестором через несумісність будівництва і дослідження та збереження даної пам'ятки.

5. Ситуація на Поштовій площі є типовим прикладом того, як необхідність збереження культурної спадщини поступається приватним інтересам забудовників. Внаслідок цього спотворюється ландшафт історичних районів Києва, ставиться під загрозу перебування Софії Київської у Списку світової спадщини ЮНЕСКО тощо. Така тенденція ставить під загрозу імідж Києва як культурної європейської столиці, а України як цивілізованої держави, а також суперечить євроінтеграційному курсу України (у цьому контексті потрібно згадати, що 27 квітня 2017 р. Європейський парламент прийняв рішення вважати 2018 р. Роком культурної спадщини).

6. Створення історико-археологічного музею на базі пам'яток XI-XII ст., може мати велике значення як з політичної точки зору (враховуючи очевидні намагання російської влади применшити релігійне і культурне значення Києва у Східній Європі домонгольського періоду), так і з точки зору розвитку туристичної інфраструктури столиці України. При створенні та експлуатації музею доцільно використати зарубіжний досвід (Йорвік-Вікінг Центр, м. Йорк, Велика Британія; перше в Америці поселення вікінгів у Л'Анс-о-Медоуз, о. Ньюфаунленд, Канада; Підземелля Ринку, м. Краків, Польща тощо).

Рекомендації

Київській міській державній адміністрації:

- відповідно до ст. 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини» забезпечити захист пам'ятки археології на Поштовій площі від загрози руйнування або пошкодження, зокрема, заборонити проведення будь-яких

робіт (земляних, будівельних) на її території;

- організувати виконання затвердженого плану заходів з реалізації електронної петиції «Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопки на Поштовій площі».

Міністерству культури України:

- забезпечити контроль над музеєфікацією пам'ятки археології на Поштовій площі в рамках виконання згаданого вище плану заходів;

- сприяти залученню іноземних фахівців до вироблення концепції, експозиційного плану і побудови музею;

- підготувати пропозиції Кабінету Міністрів України про занесення пам'ятки археології на Поштовій площі в м. Києві до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як об'єкта культурної спадщини національного значення.

Міністерству культури України, Міністерству інформаційної політики України спільно з Національним інститутом історичної пам'яті та Міністерством закордонних справ України:

- під час та після створення історико-археологічного музею на Поштовій площі організувати інформаційну кампанію з метою його популяризації в Україні та просування в європейському культурному і туристичному просторі;

- з метою розповсюдження у закордонних представництвах України підготувати матеріали про віднайдену історичну пам'ятку часів хрещення Русі.

О. Литвиненко
відділ гуманітарної безпеки
Національний інститут стратегічних досліджень
березень 2018 р.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ
проспект Героїв Сталінграда, 12,
04210, Київ-210, УКРАЇНА
Тел.: 418 27 75, факс: 418 33 06;
E-mail: sekretar@ianamu.org.ua

NATIONAL UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY
12, Geroev Stalingrada ave.,
04210, Kyiv-210, UKRAINE.
Tel.: 418 27 75, fax: 418 33 06;
E-mail: sekretar@ianamu.org.ua

№ 125/1-0-254/23 від 02 квітня 2018 р.
На Вашу №

Заступнику голови Київської міської державної адміністрації

п. Резнікову О.Ю.

Київська міська державна адміністрація
02.04.2018 № 11923

Про Поштову пл. в м. Києві як «місце Хрещення Русі»

Шановний Олексію Юрійовичу!

Інститут археології НАН України розглянув Вашого листа щодо поширених останнім часом заяв ЗМІ та численних аматорів про визначення Поштової площі в м. Києві як точного місця Хрещення Русі. Ці заяви поділяє, введений в оману непрофесійним дилетантським галасом, Комітет з питань культури і духовності Верховної Ради України. Інститут археології провів консультації із Сектором Київської Русі Інституту історії України НАН України, який дійшов до тих самих висновків, що обстоює Інститут археології.

Жодне середньовічне писемне джерело ніяк не вказує саме на Поштову площу як місце Хрещення киян за князя Володимира. В них мова йде про невизначену за локалізацією і розмірами місцевість – береги Дніпра (за літописом) або Почайни (Житіє Володимира). Найвірогідніше, це було гирло Почайни, де вона впадає в Дніпро – достатньо велике в ті часи за довжиною для розміщення київської гавані. Також треба брати до уваги і потужну течію основного русла Дніпра саме біля правого берега. Протягом тисячоліття Дніпро, Почайна, чисельні дрібні київські річки неодноразово міняли свої річища і сучасна конфігурація берегів Дніпра не співпадає із стародавньою; особливо після зрізання стрілки сучасного Рибальського острова наприкінці XVIII ст. Тобто, Хрещення відбувалося на достатньо великому просторі правого берега Почайни-Дніпра аж до початків Хрещатого яру, де стоїть пам'ятник Хрещенню Русі, або відновленню Києву Магдебурзького права. Саме тут кияни в пізні часи традиційно святкували Хрещення Русі. Це не підтверджується писемними джерелами, але чи варто порушувати цю традицію для утвердження такої, що є явно хибною і не ґрунтується на будь-

001535

яких джерелах. Крім того, на невеличкому п'ятачку Поштової площі чисельне населення Києва просто не мало б змоги розміститися навіть чисто фізично.

Твердження, що сучасні археологічні розкопки на Поштовій пл. надали якісь там докази про те, що саме там відбувалося Хрещення киян є абсолютно хибними і мають на меті ввести в оману владні структури та суспільство. Адже до культурних шарів кінця X – початку XI ст. археологи просто ще не дійшли. Жодних знахідок, які б підтверджували цю дилетантську версію, також немає.

Отже, версії, що саме на цьому клаптику величезного давнього Подолу відбувалося Хрещення Русі, відправляла княгиня Ольга, функціонував «шлях з варяг в греки» не мають під собою наукового підґрунтя. Вони є абсолютно популістськими і розповсюджуються або невігласами в давньоруській проблематиці, або фінансово зацікавленими особами.

Якщо археологічні дослідження проводяться за існуючою науковою методикою (належна фіксація знахідок і об'єктів з кресленнями та фотографіями, камеральна обробка знахідок тощо), то артефакти будуть врятовані для майбутніх поколінь, а історична інформація збережена. На жаль, існують певні матеріали (деревина, тканини та інша органіка), що довго не зберігаються навіть у фондах. Тому припускається демонтаж дерев'яних конструкцій. Для збереження таких артефактів необхідно терміново створювати в Україні реставраційні майстерні з необхідними обладнанням та кадрами.

Польовий комітет при Інституті археології НАН України не отримував у 2015, 2016, 2017 та 2018 роках від Центру археології Києва чи від отримувача Відкритого листа на цю ділянку к.і.н. Сагайдака М.А. Наукові звіти за результатами археологічних досліджень на Поштовій пл. у м. Києві. Проте терміни для надання Наукових звітів за 2017 і 2018 роки ще не спливли.

До фондів Інституту археології НАН України не надходили колекції чи окремі предмети з розкопок на Поштовій пл., хоча це обумовлено в Дозволах Міністерства культури України на право розкопок на цій ділянці, які були надані М.А. Сагайдаку.

З повагою,

Директор Інституту археології,
член-кореспондент НАН України В.П. Чабай

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

01001, м. Київ, вул. Михайла Грушевського, 4
тел./факс (+38044) 279-63-62
e-mail: institute@history.org.ua
www.history.org.ua

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCE OF UKRAINE
INSTITUTE OF HISTORY OF UKRAINE

4 Mykhailo Hrushevskyi str., Kyiv, 01001, Ukraine
tel/fax (+38044) 279-63-62
e-mail: institute@history.org.ua
www.history.org.ua

№ 02/246 «03» квітня 2018

Заступнику директора
Департаменту культури Київської
міської державної адміністрації
О.Д. Никоряку

На Ваш лист від 26.03.2018 р. № 060-2353 щодо археологічних досліджень на Поштовій площі, направляємо Вам рекомендації по ряду поставлених питань, підготовлені керівником Центру досліджень історико-культурної спадщини України Інституту історії України НАН України, кандидатом історичних наук Котом С.І.

Заступник директора Інституту
історії України НАН України,
член-кореспондент НАН України О.П. Реєнт

Вик. Кот С.І.
т.: 278-54-65

Департамент культури
05.04 2018 № 060/3378

Про археологічні знахідки на Поштовій площі у м. Києві

Під час проведення будівельних робіт в одній з найдавніших історичних частин міста Києва - на території київського Подолу - виявлено археологічні знахідні різного віку, які віддзеркалюють важливі моменти з історії забудови цієї частини Києва та особливості ведення господарської діяльності в різні історичні періоди. В процесі рятувальних археологічних робіт виявлено значну кількість цінних артефактів. Особливе наукове та історичне значення мають археологічні пам'ятки доби Київської Русі, в тому числі до числа унікальних знахідок слід віднести рештки садибних комплексів на стародавній київській подільській вулиці.

Ці знахідки викликали значний суспільний резонанс та публічні дискусії щодо подальшого проведення рятувальних археологічних робіт та визначення долі знайдених артефактів включно з питаннями музеєфікації решток стародавніх споруд і предметів.

У цьому зв'язку слід позитивно оцінити зусилля Київської міської державної адміністрації щодо організації та проведення відкритих публічних дискусій із залученням українських та міжнародних фахівців, представників громадськості з метою пошуку оптимальних варіантів забезпечення проведення та завершення археологічних досліджень, визначення долі знайдених артефактів.

В контексті проведених дискусій та обговорень даних проблем зазначимо наступне:

1. Рятувальні археологічні дослідження.

Відповідно до вимог чинного українського законодавства рятувальні археологічні роботи на виявленому об'єкті культурної спадщини мають бути проведені у повному обсязі, тобто, весь культурний шар до т.зв. "материка" має бути досліджений повністю.

За підсумками "круглих столів" щодо проведення досліджень по археологічному об'єкту на Поштовій площі встановлено, що з технічної точки зору та з позицій безпеки людей ключовим питанням є забезпечення міцності наявних тимчасових конструкцій у зв'язку із необхідністю заглиблення дослідників на більш глибокі відмітки наявного котловану.

На обговорення була представлена єдина технічна пропозиція - перекриття площі котловану бетонною конструкцією - плитою-"обичайкою" - яка має виступити розпіркою, що тримає тимчасові конструкції стін котловану.

У цьому зв'язку актуальним є оперативний розгляд питання щодо альтернативних можливостей забезпечення технічного вирішення створення конструкцій, які б могли виконати функцію надійного забезпечення стійкості каркасу периметру котловану до завершення археологічних досліджень та на час створення на місці тимчасових конструкцій постійних конструктивних елементів, які ю відповідали існуючим вимогам та будівельним нормам.

Для відповіді на дане питання необхідним є формування технічного завдання на застосування альтернативних конструктивних рішень щодо забезпечення безпечного проведення подальших археологічних робіт в даних конкретних умовах.

Від вирішення даного питання залежить методлика, швидкість і якість археологічних досліджень.

2. Консервація знайдених на місці археологічного розкопу фрагментів дерев'яних конструкцій.

Методика консервації знайдених на місці археологічного розкопу фрагментів дерев'яних конструкцій має ключове значення для подальшого виконання рятувальних археологічних робіт.

За підсумками проведених "круглих столів" з питань знахідок на Поштовій площі встановлено, що станом на сучасний момент у світовій практиці не існує перевірених методів належної консервації дерев'яних конструкцій на місці (практично у польових умовах) з метою їх подальшої музеєфікації.

Представлений при обговореннях досвід таких робіт спирається на вилучення фрагментів дерев'яних конструкцій з місця розкопу та їх консервацію за допомогою спеціальних розчинів у стаціонарних умовах наукрвих реставраційних центрів.

Відповідно, така методика в даний час є єдино доступною з технічного боку та єдино надійною з точки зору збереження знайдених артефактів з деревини. Виходячи з проведених дискусій в частині технічних можливостей проведення таких дій, доцільно у терміновому порядку розглянути питання

щодо виконавця таких консерваційних робіт, їх технічного та фінансового забезпечення.

3. Створення Музею археології на місці розкопу на Поштовій площі.

Дане питання слід розділити на два наявні археологічні комплекси - знайдені окремі предмети археологічного значення і знайдені решти старовинних конструкцій, в тому числі дерев'яних.

Кількість знайдених лише на даному місці археологічних предметів є надзвичайно великою - це багато тисяч одиниць. Слід врахувати, що у фондах Музею історії міста Києва та у фондах Інституту археології України НАН України зберігається ще багато тисяч археологічних знахідок з розкопок у Києві, які протягом тривалого часу перебувають у фондах цих установ і не доступні для ознайомлення киянами і гостями міста Києва. Тому питання - чи потрібен музей археології Києва є суто риторичним - так, безумовно, такий музей потрібен. І саме цей музей буде спроможний у концентрованому цільному вигляді показати значення Києва як "матері міст Руських" та на прикладі конкретних артефактів показати "звідки єсть і пішла Руська земля".

Відповідно, всі знайдені під час досліджень предмети підлягають негайній консервації. З цією метою має бути створена окрема підпрограма проведення археологічних розкопок, визначено увесь ланцюг і протокол руху знайдених предметів від місця розкопу до лабораторії з консервації і до місця поточного збереження до розміщення в музейній експозиції чи в музейних фондах.

Сучасне музейне приміщення - це складний архітектурний комплекс дуже специфічного призначення. Крім суто експозиції з вимогами певного режиму щодо температури та вологості, в ньому має бути передбачено місце для належного збереження фондів, їх технічного наукового опрацювання, кімнати для перебування і роботи персоналу, господарський блок та ін.

Чи можливо в умовах наявних розкритих площ створити на цьому місці сучасний і презентаційний музей? Відповідь скоріше негативна. Крім того, будь яке масштабне будівництво на цьому місці навряд чи можливе, враховуючи низку факторів (природне середовище, характер грунтів, підземні води, наявні комунікації та близькість лінії метро).

Виходячи з даних об'єктивних факторів, на нашу думку, слід визначитися з окремим приміщенням для Музею археології міста Києва. Таке приміщення

доцільно відшукати в районі київського Подолу. На наш погляд, перспективним у цьому плані є будівля Гостинного двору, розташована в серці Подолу - на Контрактовій площі. Це може бути враховано при планування майбутнього використання будівлі Гостинного двору після приведення його в належний стан. Враховуючи, що ситуація з розміщенням отриманих знахідок та їх бодай часткової презентації є актуальною вже зараз, можливо розглянути питання про можливість виділення для Музею археології міста Києва однієї з наявних споруд в районі Поштової площі.

В частині визначення долі самого місця розкопу слід виходити з того беззаперечного факту, що сучасних торгівельно-розважальних і інших комплексів у Києві є багато, але не вони визначають притягальну силу та образ Києва у світі. Виняткова і унікальна особливість Києва як одного з найдавніших міст Європи, центру величезної розвинутої середньовічної цивілізації, який впливав на глобальну європейську політику, був центром високої духовності, освіти і культури - це одна з ключових топових точок, на яку має бути зроблений акцент у презентації Києва світові. На жаль, крім кількох збережених архітектурних комплексів доби Київської Русі, станом на даний час Києву немає чого показати в натурі, щоб наочно підтвердити та продемонструвати давнину і багатство своєї історії - дотепер за багато десятиліть археологічного дослідження Києва у ньому немає жодного збереженого in situ місця археологічних розкопок, які б були музеєфіковані і доступні для огляду. Всі знайдені дотепер конструкції і споруди доби Київської русі або втрачені, або перебувають за межами Києва. Вже в роки Незалежності України драматичною помилкою було тотальне знищення стародавніх Лядських воріт - ровесниць подій 1240 і падіння Києва від Батиєвої навали, знайдених під час реконструкції Майдану Незалежності. Цей унікальний археологічний комплекс назавжди втрачено для музеєфікації. Тому значення відкритих на Поштовій площі знахідок у цьому контексті зростає багатократно.

Вважаємо, що на місці розкопу після повного археологічного дослідження має бути створена музейна експозиція "in situ", яка б була присвячена виключно фіксації та відтворенню однієї із знайдених давньоруських садиб та фрагмента стародавньої вулиці і портових конструкцій прибережної зони. Захисний павільйон не повинен бути громіздким і виконувати переважно захисну функцію. Доцільно розглянути можливість (не можливість) доступу до об'єкта компактних груп відвідувачів. Ці завдання має вирішити відповідний архітектурний проект.

З урахуванням неможливості у цьому випадку будь-якого масштабного будівництва, вважаємо за можливе розглянути питання щодо надання забудовнику іншої ділянки під спорудження комерційного центру та компенсації йому понесених затрат. А дана земельна ділянка має бути повністю повернута в управління місту. Такий досвід було застосовано на практиці під час підготовки до Євро-2012, коли УЄФА виступила з вимогою демонтажу конструкцій незавершеного комерційного будівництва перед центральним входом до НСК "Олімпійський". Це було здійснено в контексті реконструкції стадіону з метою його міжнародної сертифікації.

4. Про виконавців консерваційних робіт.

З точки зору забезпечення професійного контролю за виконанням робіт з консервації знайдених під час археологічних розкопок артефактів та фрагментів дерев'яних, глиняних та інших конструкцій доцільно визначити як головного виконавця робіт Національний науково-дослідний реставраційний центр України Міністерства культури України як провідного закладу у реставраційній галузі.

Практичний досвід у роботі з старовинною деревиною має Музей судноплавства Чайка у місті Запоріжжі, який провів консервацію декількох старовинних суден, знайдених у Дніпрі поблизу о. Хортиця.

Нещодавно консерваційні роботи по збереженню визначної археологічної пам'ятки - "Ритуального дуба" стародавніх слов'ян, знайденого в усті Десни відомим українським археологом Г. Івакіним у 1975 р., успішно проведена групою фахівців під керівництвом ветерана реставраційної справи в України Юлії Миколаївни Стріленко. Пам'ятка вже протягом кількох років після консервації перебуває на відкритому повітрі і є частино. експозиції Національного музею архітектури і побуту України в Пирогово. Вважаємо, що Ю. М. Стріленко доцільно залучити до обговорення технічних питань методики здійснення консерваційних робіт щодо пам'яток, виявлених під час досліджень на Поштовій площі у м. Києві (Тел. Ю.М. Стріленко: 067 755 63 36).

Керівник Центру досліджень
історико-культурної спадщини України
Інституту історії України НАН України,
кандидат історичних наук С.І. Кот

Заступнику директора Департаменту
культури, начальнику управління
збереження історичного середовища та
охорони об`єктів культурної спадщини
Нікоряку О.

Шановний пане О!

На Ваш лист від 26.03.18 р. №060-2357 відповідаю:

1. Консервація археологічних предметів, знайдених на Поштовій площі, повинна проводитись у спеціально оснащеній лабораторії. Оскільки ні в Києві, ні в Україні такої лабораторії немає, її треба створити.
2. Оптимальної технології консервації для даного випадку не існує. Є декілька методик, які почергово будуть використовувати реставратори, оскільки реставрація – це багатоплановий і багаторічний процес.
3. Створення музею археології на місці розкопу на Поштовій площі – питання не тільки спірне, але й попередчасне, оскільки розкопки призупинено. Рішення треба приймати тільки після завершення археологічних досліджень
4. Я глибоко впевнена в необхідності проведення подальших археологічних досліджень. Питання консервації повинні вирішувати виключно фахівці і саме вони визначатимуть термін цієї роботи, виходячи зі стану археологічних предметів.
5. Збереженням археологічної (і не тільки) спадщини займається ННДРЦУ, фахівці якого мають бути залучені до консервації знайдених предметів.
6. Про створення музею, музеєфікацію предметів та їх експонування можна вести розмову після реставрації та консервації археологічних предметів.

Член Президії Українського національного
Комітету Міжнародної ради музеїв (ICOM) Г. Чумак

04.04.18

Департамент культури
04.04.2018 № 080/3343

ICOMOS UKRAINE

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОМІТЕТ МІЖНАРОДНОЇ РАДИ З ПИТАНЬ ПАМ'ЯТОК І ВИЗНАЧНИХ МІСЦЬ
UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
COMITÉ NATIONAL UKRAINIEN DU CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

Україна 04070 Київ, Андріївський узвіз, 5/31 Тел/факс:(+38044) 280 85 51
5/31 Andriyivsky Uzviz Str., Kyiv 04070 Ukraine Tel/Fax:(+38044) 280 85 51

№ 02-04/10 від 12 квітня 2018 року

Департамент культури
13.04.2018 № 060/3642

Заступнику директора Департаменту культури КМДА, начальнику управління збереження історичного середовища та охорони об'єктів культурної спадщини
Никоряку О.Д.
01004, м. Київ, бульвар Шевченка, 3

Шановний Олександре Дмитровичу!

Український національного комітет Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (ІКОМОС), розглянув Ваш лист № 060-2355, від 26.03.2018 р., та надає свої рекомендації, щодо питань які обговорювались в ході засідання Круглого столу присвяченому археологічним дослідженням на Поштовій площі у м. Києві.

1) По першому питанню можуть відповісти спеціалісти профільної організації, зокрема Національного науково-дослідного реставраційного центру України (Міністерство культури України).
2) По другому питанню, стосовно технології консервації, її мають запропонувати спеціалісти профільної організації Міністерства культури України. З власного досвіду можу зазначити наступне. Я є одним із авторів програми музеєфікації пам'яток Національного заповідника «Хортиця». Об'єктами музеєфікації були в тому числі і козацький човен Чайка, який був піднятий із р. Дніпро. Під час проведення робіт виявилось, що хімічні матеріали які були використані в якості консервантів мокрої деревини зробили об'єкт крихким і не придатним для транспортування. Ситуація, що склалась після проведення робіт з одного боку дала можливість зберегти унікальні пам'ятки та експонувати їх, а з іншого унеможливила транспортування об'єктів в інші приміщення. Виходячи з викладеного, необхідно шукати адекватні матеріали консервації, в тому числі враховуючи міжнародний досвід.
3) По третьому питанню, на мою особисту думкує дві проблеми. Перша – необхідно як того вимагає ЗУ «Про охорону культурної спадщини», консервувати та музеєфікувати ці унікальні знахідки безпосередньо на місці, і це проблема великого суспільного значення. З другого боку - це необхідно робити на місці досліджень після проведення повного комплексу робіт за спеціальним проектом , відповідно до державних будівельних норм. Друга проблема – це великий соціальний запит на музей археології Подолу, де були б представлені всі археологічні колекції які нині зберігаються в фондах Подільської експедиції. Для такого музею необхідно шукати приміщення. На початках це міг би бути наприклад Поштовий будинок.
4) По четвертому питанню, чи можна зберігати матеріали досліджень «in situ», а також стосовно подальшої долі експонатів, можу сказати що необхідність створення такого музею є незаперечним фактом та проблемою яку необхідно вирішувати просто зараз.
5) По п'ятому питанню, зазначу наступне, в Україні дійсно є досвід консервації мокрої деревини, фахівцями із зазначеного питання є історики, археологи, кандидати історичних наук М.Остапенко та Д.Кабалія – співробітники Національного заповідника «Хортиця».
6) По п'ятому питанню, зазначу наступне, знайдені артефакти є частинами різних археологічних комплексів, що являють собою фрагменти забудови історичної садиби XI-XII ст., мощення та трасування вулиць, як містобудівної структури Давнього Києва, тому це надзвичайно цінні матеріали для наукових досліджень і створення на їх підставі проектів консервації та музеєфікації археологічних артефактів: Давньоруської садиби, середньовічної міської планувальної структури, її трасування та експонування. Такі приклади відомі з міжнародного досвіду, зокрема країн Польщі та Прибалтики.

З повагою,
Виконавчий директор УНК ІКОМОС,
кандидат історичних наук О.М. Сердюк

007 - 1555
03.05.18

Київському міському голові
Кличку В.В.

Про Поштову площу як місце
Хрещення Русі

Шановний Віталію Володимировичу!

Виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) було ініційовано лист Інститут археології НАН України (далі - Інститут) щодо надання роз'яснень стосовно того, чи вважати науково обґрунтованою інформацію, що саме в районі розташування Поштової площі мав місце історичний факт «Хрещення Київської Русі князем Володимиром Великим» та чи підтверджують це археологічні знахідки на Поштовій площі, а також з низки інших питань.

Відповідно до інформації Інституту археології НАН України жодне середньовічне писемне джерело ніяк не вказує саме на Поштову площу як місце Хрещення киян за князя Володимира. В них мова йде про невизначену за локалізацією і розмірами місцевість – береги Дніпра (літописам) або Почайни (Житіє Володимира). Найвірогідніше, це було гирло Почайни, де вона впадає в Дніпро – достатньо велике в ті часи за довжиною для розміщення київської гавані. Також треба брати до уваги і потужну течію основного русла Дніпра саме біля правого берега. Протягом тисячоліття Дніпро, Почайна, чисельні дрібні київські річки неодноразово міняли свої річища і сучасна конфігурація берегів Дніпра не співпадає із стародавньою: особливо після зрізання стрілки Рибальського острова наприкінці XVIII ст.. Тобто Хрещення відбувалося на достатньо великому просторі правого берега Почайни-Дніпра аж до початків Хрещатого яру, де стоїть пам'ятник Хрещенню Русі, або відновлено Києву Магдебурзького права. Саме тут кияни в пізні часи традиційно святкували Хрещення Русі.

Твердження, що сучасні археологічні розкопки на Поштовій площі надали якісь докази про те, що саме там відбувалося Хрещення киян, є абсолютно хибним. Адже до культурних шарів кінця X – початку XI ст. археологи просто ще не дійшли. Жодних знахідок, які б підтверджували цю версію, також немає.

Отже, версії, що саме на цьому клаптику величезного Подолу відбулося Хрещення Русі, відпливала княгиня Ольга, функціонував «шлях з варяг в греки» не мають під собою наукового підґрунтя.

Також Інститут поінформував, якщо археологічні дослідження проводяться за існуючої науковою методикою (належна фіксація знахідок і об'єктів з кресленнями та фотографіями, камеральна обробка знахідок тощо), то артефакти будуть врятовані для майбутніх поколінь, а історична інформація збережена. Але існують певні матеріали (деревина, тканини та інша органіка), що довго не зберігається навіть у фондах. Тому

Никоряк О.Д.
Азатьян В.О. 425-92-16

припускається демонтаж дерев'яних конструкцій. Для збереження таких артефактів необхідно створювати в Україні реставраційні майстерні з необхідними обладнанням та кадрами.

Інститутом було зауважено, що Польовий комітет при Інституті не отримував у 2015, 2016, 2017 та 2018 роках від Центру археології Києва чи від отримувача Відкритого листа на цю ділянку к.і.н. Сагайдака М.А. наукові звіти за результатами археологічних досліджень на Поштовій площі у м. Києві.

Також до фондів Інституту не надходили колекції чи окремі предмети з розкопок на Поштовій площі, хоча це обумовлено в Дозволах Міністерства культури України на право розкопок на цій ділянці, які були надані М. А. Сагайдаку.

Доповідаю в порядку інформування.

З повагою

Заступник голови О. Резніков

Никоряк О.Д.
Азатьян В.О. 425-92-16

УКРАЇНА

ПОДІЛЬСЬКА РАЙОННА в місті КИЄВІ ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Контрактова площа, 2, м. Київ, 04070, тел. (044) 226-20-26, факс (044) 485-19-06
E-mail: adminpodil@ukr.net Код ЄДРПОУ 37333608

18.05.2018 № 106-4881

на № 28 від 17.04.2018

№ 14459 від 19.04.2018

Директору Української асоціації релігієзнавців
Филипович Л.О.

Шановна Людмило Олександрівно!

На виконання доручення голови Київської міської державної адміністрації В. Кличка від 20.04.2018 № 14459 у Подільській районній в місті Києві державній адміністрації розглянуто Ваш лист стосовно ситуації, яка склалася навколо археологічних досліджень на Поштовій площі у Подільському районі міста Києва. За результатами розгляду повідомляємо наступне.

У Департаменті культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) на виконанні знаходиться електронна петиція від 24 липня 2017 року № 6129 «Врятувати безцінні історичні артефакти та археологічні розкопи на Поштовій площі» (автор – Галімов А.А.). Спільно з автором петиції розроблено план заходів, спрямованих на реалізацію порушених в зазначеній петиції питань, який затверджено Київським міським головою у листопаді 2017 року. Планом заходів передбачено створення постійно діючої робочої групи з реалізації петиції за участі представників громадськості та автора петиції, зупинення будівельних робіт на ділянці, що досліджується до завершення археологічних досліджень, узгодження технології виконання будівельних робіт і методів проведення археологічних досліджень, продовження археологічних досліджень та вивчення знайдених артефактів, їх консервація, реставрація та музеєфікація, опрацювання питання передачі музейної археологічної колекції для створення археологічного музею, опрацювання наукової концепції майбутнього археологічного музею, внесення змін до інвестиційного договору, проведення архітектурного конкурсу, визначення площі музейного простору, проектування музею, розробка та затвердження тематико-експозиційного плану.

Станом на сьогодні на об'єкті археологічні дослідження та будь-які інші роботи, в тому числі будівельні, не проводяться. За сприянням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) археологам Інституту археології Києва НАН України надано необхідні матеріали для виконання робіт з консервації на зимовий період нерухомих дерев'яних об'єктів на Поштовій площі – тих, що знаходяться in situ, і демонтованих.

Заступником голови Київської міської державної адміністрації О. Резніковим було проведено круглий стіл з представниками Міністерства культури України, Українського національного комітету ICOMOS, Українського національного комітету Міжнародної ради музеїв, Національної комісії України у справах ЮНЕСКО при Міністерстві закордонних справ України, Центру археології Києва НАНУ та громадськості присвячений підготовці проведення у 2018 році міжнародної конференції з питань консервації артефактів та музеєфікації пам'ятки археології - ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва XI-XIII сторіч на Поштовій площі у м. Києві.

Також, проведено виїзну нараду з питань, пов'язаних із визначенням оптимального технічного рішення укріплення паль огороджувального котловану з метою забезпечення безпечного проведення археологічних досліджень ділянки прибережного міського кварталу Середньовічного Києва на Поштовій площі, за участю представників ДП «ДНДІБК», КП «Київський метрополітен», КП «СУППР». За результатами наради було прийняте рішення ДП «ДНДІБК» виконати інженерні розрахунки на базі математичної моделі щодо стійкості будівельних конструкцій та можливості проведення археологічних досліджень до відмітки 98,00 м без влаштування монтажної плити-перекриття на відмітці 100,00 м.

Інформуємо Вас, що в секретаріаті Київської міської ради зареєстрований в установленому порядку та знаходиться на розгляді проект рішення «Про забезпечення збереження пам'ятки археології місцевого значення та музеєфікації об'єктів культурної спадщини на ділянці прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві», прийняття якого дозволить вчинити термінові та невідкладні дії пов'язані із збереженням археологічної пам'ятки.

З повагою

Голова В. Мондриївський

Мукан О.С.
Сабирдіна Л.М. 425 51 75

УКРАЇНСЬКА
АСОЦІАЦІЯ РЕЛІГІЄЗНАВЦІВ
01001, Київ, вул. Трьохсвятительська, 4
тел./факс: 278-51-49 тел: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

UKRAINIAN ASSOCIATION
OF RESEARCHERS OF RELIGION
4, Tryokhsvyatytelska Str., Kyiv, 01001, Ukraine
Tel./ Fax: 278-51-49, tel.: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА
Інституту філософії імені Г.С.Сковороди
Національної Академії наук України
01001, Київ, вул. Трьохсвятительська, 4
тел./факс: 278-51-49; тел: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

RELIGIOUS STUDIES DEPARTMENT
of H.S.Senvoroda Philosophy Institute
of National Academy of Sciences of Ukraine
4, Tryokhsvyatytelska Str., Kyiv, 01001, Ukraine
tel./fax: 278-51-49; tel.: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

№ 28 від "17" 04 2018 р.

Київська міська державна адміністрація
19.04.2018 № 14459

Голові Київської міської державної адміністрації
В.В.КЛИЧКУ

Від імені науковців-гуманітаріїв звертаємося до Вас, ***шановний Віталію Володимировичу***, стосовно збереження археологічних знахідок на Поштовій площі в районі гирла легендарної річки Почайни. Ми, як історики релігії, зокрема Київського християнства, кровно зацікавлені у музеєфікації історичних артефактів на місці, яке свідчить про важливість події 988 року, коли була визначена доля багатьох народів Східної Європи, а перш за все - українського народу. Саме в X ст. київський князь Володимир хрестив киян в річці Почайні при впадінні її в Дніпро, що привело нашу країну в союз європейських народів, сприяло економічному, соціальному, політичному, культурному і духовному розвитку Русі.

Цей вікономний період в історії нашої країни завжди цікавив вчених - істориків, філософів, релігієзнавців, лінгвістів, мистецтвознавців, богословів, археологів та ін. Вони, як і літописний Нестор, задавалися питанням: "Звідки пішла Земля Руська і хто в Києві почав першим княжити?". Ставши першим писаним історичним джерелом, "Повість врем'яних літ" дала прозору і чітку відповідь, за якою русичі себе ідентифікували як місцеве населення, що проживало на київських горах та пологі від V ст. Неодноразово на догоду всяким замовникам подія хрещення киян інтерпретувалася в різний спосіб. Але завжди незмінною темою всіх давньоруських літературних пам'яток було визнання особливої ролі князя Володимира у хрещенні Русі, яке сталося саме тут, в Києві, в річці Почайна 1030 років тому. Існує багато й інших середньовічних джерел, які засвідчують згадані місце і час хрещення киян. Зокрема, про це пише не лише славнозвісний Нестор, а й батько нашої історії Михайло Грушевський.

Триваюча й досі дискусія щодо обставин хрещення самого князя Володимира ніколи не стосувалась обставин хрещення наших пращурів, які може і не так радісно і добровільно, як хоче нам показати літописець, але таки прийшли до річки Почайни - і млад, і стар, і чоловіки, й жінки, і багаті, і бідні, й охрестилися, щоб не стати ворогом («противними») своєму князю. Осмислюючи цю важливу подію - хрещення киян, в якій головна заслуга приписується князю Володимиру, дослідники завжди звертали увагу на локалізацію події, на ті літописні місця, які переконливо свідчать про Поділ, про Київ. Сакралізація цих місць, яка супроводжувала давньоруські літописи, житія святих, літературні твори та народні перекази, легенди досі присутня в свідомості киян, які безпомилково пов'язують річку Почайну з Києвом, з Руссю, з історичною Україною.

Збереження віднайдених в результаті розкопок артефактів, стародавніх вулиць, провулків, садиб на місці, на яке вказує вивчення літописних джерел - це наша спільна відповідальність. Проблема має багато вимірів: і науковий (історичний, археологічний, релігієзнавчий), і правовий, і музеєохоронний, і фінансовий, і адміністративний, і моральний. Але незалежно від сфери, якою займаються люди, які залучені до експертної оцінки і прийняття рішень щодо пам'яток на Поштовій площі, всі вони є українцями, громадянами своєї країни, а тому мають при вирішенні проблеми виходити не із своїх вузькопрофесійних інтересів, а з пріоритетів державницьких, народних. Почайна, і літописна, і нинішня - забута, закинута - у нас, українців, одна, яка є важливим свідком давньої історії, видимим елементом нашої ідентичності, в фундаменті якої лежить Київ, "мать городов руських", де в X ст. (988), задовго до заснування Москви (1147), а відтак і Московського царства, кипіло культурне життя такого рівня, що дозволило прийняти християнство як більш духовно розвинену систему поглядів, принципів, способу життя, втягнути в цивілізаційний зсув сотні тисяч людей, які визначили подальший хід розвитку всієї Східної Європи.

Наукове відкриття, здійснене київськими археологами в XXI ст. на Поштовій площі, потрібно зробити надбанням не тільки киян чи українців, але й всіх європейців, які б пересвідчилися, що Україна - це Європа, це цивілізований світ, який в X ст. вже існував на рівні, а десь і в чомусь може й переважав, деякі Європейські країни, що Русь природно вписалася в європейські пошуки своєї культурної ідентичності, що вона сама стала осереддям (вогнищем) цивілізації для багатьох східнослов'янських земель.

Крім чисто історичної мети, яку ставлять перед собою дослідники і захисники місця хрещення киян на Почайні, є ще й ідеологічні та геополітичні причини для збереження цієї річечки та відновлення історичної пам'яті про події на ній. Почайна - це не просто водна артерія на географічній карті Києва, це символ, який має сенсову вагу в епоху постправди, коли все піддається оббріхуванню, замовчуванню істини, нав'язуванню не притаманних нам цінностей та інтерпретацій нашої ж історії. Почайна - це особлива переможна зброя в ситуації гібридної війни між Україною і Росією, в процесі якої загарбуються не тільки території, але й наша історична пам'ять, що є незаперечним доказом материнськості, метропольності Києва щодо Москви, першородства Київського християнства і посталих на його ґрунті опісля церков серед східнослов'янських, зокрема російської і білоруської православних спільнот. Почайна - це безцінний аргумент на користь правдивої історії України, прямої наступниці Київської Русі, осілої і миролюбивої народності, що не прагне чужих земель, але боронить і береже свої власні.

Плекаймо свою історичну пам'ять, свої святині для виховання наступних поколінь киян зокрема й українців загалом, яким буде чим пишатися - річкою Почайною, в якій охрестилися наші предки, але зможуть хреститися й їх нащадки. То ж відродимо, ***шановний Віталій Володимирович***, нашу Почайну разом, насамперед пам'ять про її історичне гирло, де відбулася подія хрещення Русі 988 року, яку в цьому році ми маємо відзначати відповідно до спеціальної Ухвали Українського уряду. Кияни, а з ними і всі українці будуть вам щиро вдячні!

Заст.директора- керівник Відділення релігієзнавства
Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України,
президент Української асоціації релігієзнавців,
член Експертної ради при Міністерстві культури України,
Заслужений діяч науки і техніки України, доктор філософський наук

професор Анатолій КОЛОДНИЙ

Заступник міського голови –
секретар Київської міської ради

Страннікову А.М.
Мусі В.В.
Слончаку В.В.

Прошу розглянути проект рішення від 18.06.2018 №08/231- 2071/ПР в установленому порядку.

Пихтіній О.М.

Для контролю за проходженням та тиражування.

Лазор Л.В.
Юнаковій С.М.
Поворознику М.Ю. – до відома
Резнікову О.Ю. – до відома

В.ПРОКОПІВ

"18" червня 2018 року
№ 08/231 – 2071/ПР

003379

08/231-2071/ПР
18.06.2018

УКРАЇНА

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

вул. Хрещатик,36, м. Київ, 01044, тел. (044) 202 71 29, (044) 202 75 58, факс 202 76 41, e-mail:kmda@kma.gov.ua
Контактний центр міста Києва (044) 15 51 Код ЄДРПОУ 00022527
E-mail для електронних звернень громадян: zvernen@kma.gov.ua

18.06.2018 № 001-01-101
*на №*_____ *від* _____

Київська міська рада

СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ

Відповідно до статей 26, 29 Регламенту Київської міської ради, затвердженого рішенням Київської міської ради від 07 липня 2016 року № 579/579, за поданням Київського міського голови Кличка В.В., депутатів Київської міської ради – голів депутатських фракції Страннікова А.М., Гусовського С.М., Бондаренка В.Д., Омельченка О.О., Сиротюка Ю.М. направляю проект рішення Київської міської ради «Про організаційно-правові заходи щодо збереження пам'ятки археології місцевого значення «Ділянка прибережного міського кварталу Середньовічного Києва (XI-XIX ст.) на Поштовій площі в місті Києві» та музеєфікації об'єктів культурної спадщини».

Одночасно інформую, що відповідальним за представлення та супроводження проекту рішення на всіх стадіях розгляду є Київський міський голова Кличко В.В., депутати Київської міської ради – голови депутатських фракцій Странніков А.М., Гусовський С.М., Бондаренко В.Д., Омельченко О.О.,

Додатки:
- проект рішення на 3 арк.;
- пояснювальна записка на 6 арк.;
- додаткові матеріали на 45 арк.;
- письмове обґрунтування винятковості та невідкладності на 3 арк.;
- електронна версія зазначеного.

Київський міський голова В. Кличко